

LANDSKAPSREGERINGENS REGLER FÖR
INVESTERINGSSTÖD, SMÅSKALIG
LIVSMEDELSFÖRÄDLING, STARTSTÖD TILL
LANTBRUKET PÅ ÅLAND SAMARBETSINVESTERINGAR
OCH MILJÖVÅRDSINVESTERINGAR

ANTAGNA AV ÅLANDS LANDSKAPSREGERING

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Datum: 13.10.2021

PB 1060, AX-22111 Mariehamn

registrator@regeringen.ax

+358 18 25 000

www.regeringen.ax

Innehållsförteckning

Landskapsregeringens kompletterande regler för investeringsstöd och startstöd till lantbruket	5
Bakgrund och målsättning	5
Allmänna villkor för att erhålla finansiellt stöd	5
Investeringsstöd.....	6
<i>Stödtagare förutsättningar</i>	6
Personliga förutsättningar.....	6
Ålder	6
Näringsrätt.....	6
Fastighet	6
Omsättning och inkomster	7
Samverkansföretag.....	7
Gårdsbruksenhetens produktion	7
<i>Affärsplan</i>	7
Uppföljning av utförd affärsplan.....	8
Investering	9
Stödberättigade kostnader, investeringsstöd för byggnader och lösöre.....	9
Bidrag och lån	10
Allmänt	10
Räntestöd till lån som kompletterar investeringsstöd	10
Ansökan	11
Urvalskriterier.....	12
<i>Bilagor till ansökan</i>	13
Stödberättigade åtgärder	14
Typ av investering.....	14
Ung odlare	15
Krav på stödobjekt.....	15
Utbetalning.....	17
Övriga kriterier	18
<i>Startstöd</i>	19
<i>Stödtagare</i>	19

Personliga förutsättningar	19
Näringsrätt	20
Fastighet	20
Omsättning och inkomster	20
Övriga villkor för startstöd	20
Stödmottagaren skall upprätta en affärsplan som bifogas ansökan om stöd.	21
Stödbelopp	21
Gårdsbruksenhetens produktionsförhållande	21
Affärsplan	21
Affärsplanen skall innehålla i enlighet med investeringsstödet	22
Utbetalning	22
Ansökan	23
Urvalskriterier	23
<i>Urvalskriterier</i>	23
<i>Sammanställning av lån som kompletterar investeringar och startstöd</i>	24
Allmänt om lån och stöd	24
Överföring av lån mellan två kreditinstitut	26
Betalingssvårigheter	26
Stöd till förädling av jordbruksprodukter och livsmedelsförädling (lantbruksföretag).....	26
Allmänt och förutsättningar.....	26
Förutsättningar.....	27
Näringsrätt.....	27
Besittning företaget	27
Omsättning och inkomster	27
<i>Saluföring och förädlingsverksamhet</i>	27
<i>Stödnivå</i>	28
<i>Ansökan</i>	28
Urvalskriterier	29
Bilagor till ansökan	30
Stödberättigade åtgärder	31
Tänk på det här	31

<i>Krav på stödobjekt</i>	31
<i>Affärsplan</i>	31
Uppföljning av utförd affärsplan	32
<i>Utbetalning</i>	33
Stödberättigade kostnader, investeringsstöd för byggnader och lösöre	33
Stöd till samarbetsprojekt mellan organisationer, lantbruksföretag och företag	34
(M16.2)	34
Allmänt och förutsättningar	34
<i>Stödmottagare</i>	36
Stödberättigade utgifter för projektverksamhet kan utgöras av	36
Stödnivå	37
Ansökan	37
Urvalskriterier	38
<i>Bilagor till ansökan</i>	39
<i>Tänk på det här</i>	40
Projektplan	40
Uppföljning av utförd projektplan	41
Stödberättigade kostnader, investeringsstöd för byggnader och lösöre	41
<i>Redovisning av utgifter – viktigt att tänka på redan från början</i>	42
Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen på landsbygden (artikel 20) (M07)	42
<i>Tillämpningsområde</i>	42
<i>Målsättning</i>	43
<i>Allmänna villkor</i>	43
<i>Bidragsmottagare</i>	43
<i>Bidragsberättigade verksamhet</i>	43
Bidrag beviljas inte för	43
<i>Ansökan om bidrag</i>	44
<i>Projektplan</i>	44
<i>Stödberättigande kostnader</i>	44
<i>Projekt för utarbetande av förvaltningsplaner för områden med högt naturvärde</i>	45

<i>Projekt som gäller utredningar av naturarvet på landsbygden och i områden med högst naturvärde samt åtgärder för att öka miljömedvetenheten</i>	45
<i>Urvalskriterier</i>	46
<i>Utbetalning</i>	48
<i>Offentliggörande av resultat</i>	49
<i>Handläggning av ansökningar</i>	49
<i>Övervakning av stöd</i>	49
<i>Övriga kriterier</i>	50
<i>Kontroll och återkrav</i>	50
<i>Bindande beslut lagstiftning</i>	51

Landskapsregeringens kompletterande regler för investeringsstöd och startstöd till lantbruket

Stöd beviljas i enlighet med vad som föreskrivs med stöd av landskapslagen om finansiering av landsbygdsnärningar.

Bakgrund och målsättning

Kärnan i den åländska landsbygden utgörs fortsättningsvis av det traditionella lantbruket. Det åländska lantbruket är småskaligt och ligger efter stora delar av övriga Europa vad gäller konkurrenskraft och effektivitet trots att en betydande strukturförändring har skett de senaste åren. Globaliseringen inom förädlingsindustrin och inom handeln med livsmedel gör att kraven på hög konkurrenskraft och hög effektivitet inom näringen på företagsnivå ökar ytterligare. Det är en stor utmaning för landsbygden och lantbruksföretagen på Åland att hantera dessa krav på utveckling för att fortsättningsvis kunna utgöra en bas på landsbygden och fortsättningsvis kunna leverera råvaror till den lokala livsmedelsindustrin på ett konkurrenskraftigt sätt trots de strukturella, geografiska och ekonomiska begränsningar som finns.

Övergripande målsättningar är:

- hållbar utveckling av och marknadsanpassad lantbruksproduktion,
- hög konkurrenskraft inom jordbruksproduktionen,
- produktion av högkvalitativa råvaror till livsmedelsindustrin,
- entreprenörskap på landsbygden.

Strategin i genomförandet av stödprogrammet går ut på att utveckla strukturen bland lantbruksföretagen, öka lönsamheten, och höja produktionen inom lantbruksproduktionen vilket i sin tur leder till ökad konkurrenskraft och ökad lönsamhet på gårdsnivå. Inom ramen för strategin i stödprogrammet genomförs åtgärder för att stödja företagens investeringar i utökad produktionskapacitet, rationaliserings- och kvalitetshöjande åtgärder, ny teknik, höjd kompetensnivå samt miljö- och djuranpassningar.

Allmänna villkor för att erhålla finansiellt stöd

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 av den 17 december 2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) artikel 17, 19, 20 och 35. Vid investering i bevattnings är artikel 46 central. Förordningen ligger till grund för Ålands landsbygdsutvecklingsprogram som antogs den 10 februari 2017.

Vid beviljande av stöd tillämpas vad som i Europeiska unionens lagstiftning föreskrivs om förutsättningar och begränsningar för beviljande av statligt stöd inom jordbrukssektorn, om inte något annat följer av Europeiska kommissionens beslut om godkännande av ett program.

Vidare gäller landskapslag om finansiering av landsbygdsnäringsar (Landskapslagen om finansiering av landsbygdsnäringsar). Alla stödnivåer och begränsningar kan under programperioden regleras genom beslut av EU-kommissionen eller landskapsregeringen. Stöd kan inte beviljas om det står i konflikt med gemenskapens riktlinjer för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden 2014-2020 (2014/C 204/01).

Ålands landskapsregering har i samtliga fall rätt att behovspröva investeringsprojekten. Behovsprövningen och urval av projekt skall utgå från urvalskriterier som fastställs av landskapsregeringen och övervakningskommittén. Behovsprövningen och urvalet görs med grund i de affärsplaner vilka bifogas ansökningarna. Lantbrukare skall uppfylla villkor för att erhålla miljöstöd.

Investeringsstöd

Stödtagare förutsättningar

Personliga förutsättningar

Stöd kan beviljas fysiska personer och privaträttsliga sammanslutningar som bedriver eller börjar bedriva ett aktivt jordbruk som näringsidkare på en gårdsbruksenhet och som finns registrerade hos patent- och registerregeringens företags- och organisationsdatasystem (FODS), Finlands författningssamling från 22 mars 2001 Nr 244. Deltar båda makarna i lantbruket på lika villkor eller om den som inte uppfyller kraven för stöd till lantbrukare är ägare av stomfastigheten, skall båda makarna tillsammans uppfylla kravet på yrkesskicklighet genom utbildning eller kravet på minst 3 års erfarenhet av den ifrågavarande produktionen i vilken investeringen görs, då ansökan lämnas in. Utbildning skall vara uppfylld senast tre år efter att ansökan anhängiggjorts eller enligt vad som anges i beslut om stöd. Stöd kan beviljas privaträttsliga sammanslutningar där över hälften av delägarna och delägandet innehas är fysiska personer som uppfyller villkoren för stöd, driver lantbruket och har bestämmande rätten i företaget. Företagets hemort skall vara på Åland.

Ålder

Stöd kan beviljas myndig sökande från 18 år. Investeringsstöd kan inte beviljas till en person som erhåller någon form av ålderspension.

Näringsrätt

Stöd kan beviljas enbart person som enligt lagen om jordförvärv (ÅFS 68/2003) har rätt att förvärva lantbruksfastighet i landskapet och bedriva näring (ÅFS 47/1996) och som uppfyller villkoren för startstöd eller investeringsstöd.

Fastighet

Sökande skall besitta lantbrukslägenheten i egenskap av ägare, arrendator med skriftligt arrendekontrakt i enlighet med jordlegolagen (ÅFS 18/69) eller genom annan åtkomsthandling så att driften av lantbruket är tryggad i minst 8 år efter beslut om stöd. Vid investeringar i fastighet på arrendemark skall arrendegivarens

samtycke till investeringen bifogas ansökan. Sökande skall i ansökan redogöra för eventuella inskränkningar i dispositionsrätten över fastigheten. Fastigheten skall vara belägen på Åland.

Omsättning och inkomster

Företagsverksamheten som stöds skall ha förutsättning för en kontinuerligt lönsam verksamhet. Sökande skall bruka fastigheten i enlighet med bifogad affärsplan under minst 5 år efter att sista raten stöd utbetalats (totalt 8 år). Standardinkomst (SO) inom jordbruket definieras som standardinkomst från försäljning av produkter och miljöersättning och skall under senaste år vara minst 15.000 euro.

Om sökande inte uppfyller kraven på inkomst (SO) enligt första stycket och det är frågan om en ung lantbrukare (enligt definition för startstöd), och mindre än 5 år förflutit efter övertagandet kan stöd beviljas. Detta under förutsättning att den sökande genom att redovisa deklARATIONER och affärsplan över lantbrukets förväntade utveckling kan påvisa att den ofördelaktiga inkomsten är av tillfällig natur och att sökande inom tre år kommer att uppfylla kravet på inkomst. Stödtagaren skall i dessa fall redovisa att inkomsten motsvarar den förväntade inom tre år.

Samverkansföretag

Ett investeringsstöd kan beviljas sammanslutningar för gemensamma investeringar där minst hälften av ägandet/delägarna besitter lantbruk och uppfyller kraven för investeringsstöd.

Ett investeringsstöd kan beviljas sammanslutningar för gemensamma maskininvesteringar där minst en av dem som äger och använder maskinen uppfyller kraven för investeringsstöd. Formen för samarbete kan antingen ske genom att flera lantbrukare äger maskinen eller att en äger maskinen och skriver avtal om samverkan med andra lantbrukare.

Investeringsstöd beviljas till samverkan mellan två eller flera aktiva lantbruk. En skriftlig redogörelse för formen för och avtal om sammanslutningens/samverkans varaktighet (minst 6 år) skall bifogas ansökan.

Gårdsbruksenhetens produktion

Affärsplan

Affärsplan utarbetas i enlighet med en mall som fastställts av landskapsregeringen och bifogas ansökan som är uppgjorda av en på området kunnig person. Affärsplanen skall sökande redogöra förutsättningar för lönsamhet, målsättningar och hur de skall uppnås. Affärsplanen är även ett instrument för att prioritera ansökningar i enlighet med urvalskriterier; inverkan på företagens inkomst, konkurrenskraft, inverkan på omgivningen, emission av växthusgaser, produktionsmiljön. Vidare skall den beakta kapacitetsbehovet på gården och i omgivningen samt mervärdet i produktionen, investeringens långsiktiga lönsamhet. Affärsplanen skall ange utgångsläget för jordbruksföretaget samt särskilda milstolpar och mål för utvecklingen av företagens verksamhet. Den skall även innehålla beskrivning av insatser, däribland sådana

som rör miljömässig hållbarhet och resurseffektivitet, som krävs för att utveckla jordbruksföretagets verksamhet, såsom investeringar, utbildning och rådgivning.

Till affärsplanen kan bifogas en likviditetsplan över året före övertagandet och tio år framåt. Affärsplanen och likviplanen skall följas upp vid varje utbetalning och fyra år efter att den gjorts upp eller två år efter att investeringen slutförts.

Affärsplanens innehåll i Kommissionens delegerade förordning (EU) Nr 807/2014.

Före utbetalning av den tredje och sista raten skall villkoren i affärsplanen vara uppfyllda. Affärsplaner skall följas upp av landskapsregeringen. Stöd beviljas enbart företag som inte har ekonomiska problem och med en affärsplan kan visa på en framtida lönsam verksamhet som kan försörja företagaren. Affärsplanen skall påbörjas inom nio månader och villkoren för aktiv jordbrukare skall vara uppfyllda inom 18 månader efter dagen för etablering som jordbrukare Sökande har 36 månader på sig att skaffa erforderlig utbildning eller enligt andra villkor som anges i beslut om stöd.

Stödtagaren skall uppfylla kravet på inkomst om minst 15.000 euro (SO) gällande minsta ekonomiska resultat för att erhålla investeringsstöd. Inkomstkrav skall vara uppfyllda 18 månader efter investeringen eller före utbetalningen av den tredje och sista raten. Om inte annat stadgas i beslut om stöd.

Uppföljning av utförd affärsplan

Redovisningen av resultat görs enligt av landskapsregeringen utformade anvisningar. Landskapsregeringen går igenom redovisningen och godkänner uppföljningen. Landskapsregeringen kan besluta om ytterligare uppföljningar. Uppföljning skall göras senast två efter att investeringen slutförts om så stipuleras i beslut om stöd.

Objektet för en investering som stöds får inte varaktigt eller i betydande grad användas för andra ändamål än den företagsverksamhet som stödet avser innan fem år har förflutit från betalningen av den sista stödposten och, om stödet ansluter sig till ett lån, från det att lånet eller den tid lånet är i kraft och räntestöd lyfts. Om ägande- eller besittningsrätten till objektet för den investering som stöds överläts på någon annan före utgången av den ovan nämnda fristen, ska stödtagaren före överlåtelsen utverka landskapsregeringens tillstånd. En förutsättning för tillståndet är att mottagaren uppfyller villkoren för beviljande av stöd och att karaktären av den företagsverksamhet som stöds inte förändras.

Den företagsverksamhet som stöds får inte läggas ned eller inskränkas väsentligt innan fem år har förflutit från betalningen av den sista posten av ett stöd i form av understöd och, om stödet ansluter sig till ett lån, från det att lånet eller den sista låneposten har lyfts. Stödtagaren är skyldig att till landskapsregeringen lämna riktiga och tillräckliga uppgifter om en åtgärd som stöds, hur åtgärden framskrider och hur stödet används.

Stödtagaren eller kreditinstitut skall utan dröjsmål underrätta landskapsregeringen om förändringar i stödtagarens ställning eller verksamhet eller den åtgärd som stöds och som kan inverka på förutsättningarna för betalning av stöd eller leda till återkrav av stöd.

Stödtagaren är skyldig att biträda den som utför en inspektion och uppföljning av affärsplanen genom att utan ersättning lämna ut uppgifter som är nödvändiga för att inspektionen ska kunna genomföras och upplysningar som gäller objektet för inspektionen samt vid behov genom att presentera den åtgärd som stöds.

Investering

Stödberättigade kostnader, investeringsstöd för byggnader och lösöre

Då stöd beviljas iaktas vad som stadgas om förutsättningarna för statligt stöd med avseende på stödberättigade utgifter och landskapsregeringens beslut om stödbara utgifter (se landskapsregeringens hemsida).

Kostnaderna som godkänns skall vara i nivå med de av Jord- och skogsbruksministeriet fastställda normkostnader för motsvarande byggnad eller på annat fastställas via utredning. Enhetskostnaderna kan beräknas av från landskapsregeringen fristående person. Bidrag beräknas på kostnadskalkyl över investeringsbeloppet om de är lägre än enhetskostnaderna. Vid stöd till större enskilda objekt delkostnader som kostar mer än 10.000 euro skall tre offerter bifogas ansökan en eller förklaring varför de inte bifogas ansökan. Sökande skall ange vägande skäl till val av tillverkare.

Stöd beviljas inte för begagnade maskiner (undantag, energiinvestering i vindkraftsprojekt). I beviljandet av stöd kan hänsyn tas till inbytesmaskin om den är 6 år eller nyare. Stöd betalas för eget material om mängd och kvalitet kan verifieras och om det ingår i beslut om stöd. Stöd beviljas inte för resor eller markinköp om det inte ingår i beslut om stöd. Stöd beviljas inte för stödrättigheter.

Stöd skall offentliggöras, bl.a. skall en skylt som anger att Eu delfinansierar investeringen sättas upp vid projektet på en åskådlig representativ plats.

Egendom som förvärvats genom avbetalningsköp. Anskaffningsutgiften för egendom som förvärvats genom avbetalningsköp enligt lagen om avbetalningsköp (FFS 91/1966) kan beaktas som stödberättigande utgift också i fråga om den skuldandel av köpeskillingen som stödmottagaren har en rättsligt bindande skyldighet som baserar sig på lagen om avbetalningsköp och ett ingånget finansieringsavtal att betala den återstående skulden till finansbolaget. Finansbolaget ska ha betalat skuldandelen av köpeskillingen till försäljaren på stödmottagarens vägnar. Egendomen ska ha levererats till stödmottagaren samt stödmottagaren ska ha betalat finansbolaget ett belopp som motsvarar stödbeloppet som betalas ut för egendomen. Stödmottagaren ska uppge i ansökan att man planerar finansiera inköpet med hjälp av avbetalningsköp och ska senast i samband med redovisningen lämna in finansieringsavtalet samt ska efter att avtalstiden gått ut påvisa att hela skuldandelen av köpeskillingen är betald.

Bidrag och lån

Allmänt

Stöd kan beviljas som direkt bidrag och som räntestöd för ett banklån, räntestödslån (enligt ÅFS 39/1978) i tillämpliga delar och landskapslag om finansiering av landsbygdsnärningar till en enskild jordbrukare, bolag eller sammanslutning. Beloppen fastställs genom beslut av landskapsregeringen.

Kostnader för en anskaffning som gjorts från sökanden, dennes familjemedlem eller ett företag som sökanden eller dennes familjemedlem har bestämmande inflytande i eller från en person som innehar en ledande ställning i sökandens företag, om det inte har begärts tillräckligt med anbud för anskaffningen från andra lämpliga aktörer.

Stöd beviljas inte för investering vars totala belopp understiger 5.000 euro vid byggnadsinvesteringar och i övrigt 2.000 euro. För att beviljas rättelse skall rättat stödbelopp uppgå till minst 1.000 euro, om grunden för rättelsen förorsakats av sökande. I övrigt gäller landskapslag om finansiering av landsbygdsnärningar. Det sammanlagda värdet av investeringar som är stödberättigade kan per företag uppgå till 3.000.000 euro under perioden 2014-2022 (maximalt stödbelopp som beviljas ett enskilt företag är 1.500.000 euro under tre räkenskapsår). Sökande skall följa gällande regler om offentlig upphandling om investeringsstödet (räntestöd och bidrag) uppgår till minst 50 % av investeringen.

Bidrag, lånebelopp och stödnivån fastställs genom beslut av landskapsregeringen. Stöd kan behövsprövas i enlighet med affärsplanen, likvikalkyl och urvalskriterier. Stöd beviljas inte underhåll och ersättningsinvesteringar utan till investeringar som ökar konkurrenskraft och produktionen.

Räntestöd till lån som kompletterar investeringsstöd

Stöd kan beviljas i form av direkt bidrag och delvis i form av ett räntesubventionerat lån (enligt nedanstående tabell stödberättigande åtgärder). Räntestödets nuvärde fastställs i enlighet med kommissionens diskonteringsränta. Kreditgivaren kan bevilja räntestödslån varefter skuldebrevet får undertecknas så snart stödbeslutet har fattats. Lån får dock inte beviljas på villkor som avviker från stödbeslutet. I skuldebrevet ska tas in ett villkor om att de lånevillkor som framgår av stödbeslutet har företräde framför skuldebrevs villkor. Lånevillkoren får inte ändras utan landskapsregeringens tillstånd. Stödbeslutet ska fogas till skuldebrevet. Kreditgivaren är skyldig att meddela landskapsregeringen om de får kännedom om omständigheter som påverkar uppfyllande av villkoren för stöd.

Räntestödslån får lyftas innan stödbeslutet har vunnit laga kraft. Lånet får lyftas i högst tre poster. Om räntestöd har beviljats för en bygginvestering får räntestödslånet dock lyftas i högst fem poster. Landskapsregeringen beviljar tillstånd för de lånerater som lyfts i Hyrrä.

Om räntestöd har beviljats för en bygginvestering får räntestödets sista post (om 10 % av lånet) inte lyftas förrän hela bygginvesteringen har genomförts i enlighet med stödbeslutet. Räntestödslånets sista post måste lyftas inom tre år efter beslut om stöd.

För att lyfta räntestödslånet eller en lånepost måste stödtagaren utverka tillstånd av landskapsregeringen. Tillståndet ska uppvisas för kreditgivaren innan lånet lyfts. Tillstånd kan beviljas för att lyfta ett förskott om maximalt 30 % av lånebeloppet.

Överföring av lån mellan kredittagare eller kreditgivare förutsätter landskapsregeringens tillstånd.

Genom villkor i beslutet kan landskapsregeringen föreskrivas närmare om hur lån lyfts.

Räntestödslån beviljas ur kreditinrättningens medel som ett "vanligt" banklån, varefter sökande tillsammans med banken kan ansöka om att få en del av räntan ersatt ur landskapets medel. Det till investeringsstödet kompletterande räntestödet i enlighet med tabell är maximalt 3 %, lånebeloppet är maximalt 65 % av godkänd kostnad och lånetiden är maximalt 30 år och lånet förutsätter att låntagaren amorterar och betalar minst en procents årlig ränta. Det diskonterade nuvärdet av räntestöd är maximalt 10 %. Det diskonterade värdet beräknas i enlighet med diskonteringsränta för regionen (**EGT C 273**). Lånebelopp som överstiger 1.800.000 euro eller understiger 4.000 euro beviljas inte. Räntestödslån skall lyftas inom den tid investeringsstöd står att lyfta.

Ansökan

Ansökan görs elektroniskt i Hyrrä (landskapsregeringens elektroniska ansökningssystem). På nättjänsten autentiseras sökande genom sådan stark autentisering som avses i 2 § 1 punkten i lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer ([617/2009](#)). Ansökan om investeringsstöd skall vara inlämnad och beslut fattat innan projektet påbörjas. Ett projekt anses påbörjat när slutgiltigt avtal undertecknats, transaktioner erlagts, byggnadsprojekt anses påbörjad när gjutningar eller andra fasta konstruktioner påbörjats. Landskapsregeringen kan bevilja tillstånd att påbörja projekt.

Alla myndighetstillstånd måste vara beviljade innan beslut om stöd fattas. Saknas lagakraft vunnet tillstånd kan beslut fattas om att stöd beviljas och det lagakraftvunna tillståndet uppvisas före utbetalning av första raten av stödet.

Ofullständiga ansökningar skall kompletteras senast inom utsatt tid. Kompletteras inte ansökan inom utsatt tid kan den avslås den som ofullständig.

Stöd kan beviljas för kalkyler och projektering som är uppgjorda av en sakkunnig på ett godtagbart sätt. Dessa kostnader kan även godkännas som stödberättigade trots att hänför sig till tiden före beslut om stöd. Detta förutsätter att stöd beviljas. Ritningar och kostnadsförslag skall vara uppgjorda på ett

fackmannamässigt sätt. Om en åtgärd innefattar en bygginvestering skall sökande bifogas en byggnadsplan och beskrivning varav det framgår hur funktionell och miljöanpassad investeringen är.

I ansökan skall det även framgå projektets finansiering avseende banklån och egen finansiering och eget arbete och material.

Ansökan om av EU-delfinansierat investeringsstöd kan lämnas kontinuerligt under kalenderåret. En bedömning av ansökningar görs vid varje ansökning med hjälp av urvalskriterier.

Urvalskriterier

Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 1305/2013 artikel 17 a Investeringar i fysiska tillgångar (lantbrukets investeringar)

Syftet med urvalskriterierna ska vara att säkerställa likabehandling av sökande, bättre användning av ekonomiska resurser och inriktning av åtgärderna mot unionens prioriteringar för landsbygdsutveckling. Vid fastställandet och tillämpningen av urvalskriterierna ska proportionalitetsprincipen beaktas när det gäller insatsens omfattning.

Urvalskriterier	poäng	viktning	
Inverkan på företagets inkomst - i enlighet med affärsplanen	0-3	0,25	0-0,75
Inverkan på företagets konkurrenskraft - inv. främjar lönsamhet - innovativitet, ny teknik och produktionsmetoder, nya produkter	0-3	0,25	0-0,75
Inverkan på företagets omgivning - biologisk mångfald bevarande av ekosystem - eutrofiering och emissioner i förhållande till traditionell produktion. - klimattålig ekonomi	0-3	0,20	0-0,60
Inverkan på produktionsmiljön - arbetsmiljö - djurmiljö, etologiskt riktig produktion	0-3	0,15	0-0,45

Inverkan på andra målsättningar	0-3	0,15	0-0,45
- främja jämställdhet mellan könen, likabehandling och icke-diskriminering			
		Totalt	0-3
		Måste ha	minst 1 poäng

Ansökan måste komma upp till minst en poäng och erhålla poäng ur minst två kategorier. Landskapsregeringen kan fastställa närmare vägledande uppgifter för poängsättningen.

Bilagor till ansökan

Till ansökan skall det bifogas kopior på senaste beskattningsbeslut (för dem som deltar i lantbruksproduktionen) från senaste beskattning och deklarationsblankett (blankett 2).

Ytterligare skall det bifogas, byggnadslov eller godkänd byggnadsanmälan, byggnadsbeskrivning, ritningar (situations-, planritningar och skärningsritningar), kostnadskalkyl och offerter för investeringsprojektet. Vid investeringar i husdjursproduktionsbyggnader skall det av handlingarna framgå utrymmesmått för djurplatser. Till investeringar i djurhållning skall om det anges i beslutet, veterinärutlåtande bifogas.

Miljötillstånd eller anmälan skall bifogas om nödvändigt.

Vid investeringar i lösöre skall någon form av handling (t.ex. en broschyr) som beskriver objektet bifogas. Uppgifter om samverkan redovisas genom ett skriftligt avtal som bifogas ansökan. Vid investeringar på arrendemark skall ytterligare arrendegivarens samtycke bifogas ansökan.

En affärsplan skall alltid bifogas ansökan. En utredning skall bifogas över investeringens lönsamhet (kalkyl och beskrivning). Kravet på likviditetskalkyl gäller för investeringar som överstiger 80.000 euro.

Stödberättigade åtgärder

Typ av investering	Direkt stöd i % av investering stödnivå /ung odlare, delfinansieras med 36,5 % av EU	Lån i %	Maximalt nuvärde av räntestöd i % av investeringen	Total-ny-stödnivå i %
Husdjursproduktionsanläggningar, mjölk	40/50	60/50	10	50/60
Husdjursproduktionsanläggningar, kött	40/50	60/50	10	50/60
Svin- och smågrisproduktion	30/40	60	10	40/50
Husdjursproduktionsanläggningar, fjäder	20/30	65	10	30/40
Husdjursproduktionsanläggningar, får, get	40/50	60/50	10	50/60
Husdjursproduktionsanläggningar, häst	30/40	60	10	40/50
Gödselvårdsanläggningar	samma som typ av produktion	Samma	0	samma som typ av produktion
Växthus	30/40	60	10	40/50
Kyllager, torkar, foderlager, lager, förädlingsutrymmen inkl. skördebehandlingsmaskiner och packhall (ej fossilt bränsle)	30/40	60	10	40/50
Spannmålslager, sädestorkar och angränsande utrymmen	30/40	0	0	30/40
Extra byggkostnader i samband med miljöskydd, djurskydd eller produktionshygien, kontrollerad dränering	40	0	0	40
Arbetsmiljö och miljövårdsinvesteringar	40		0	40
Skördemaskiner, gemensamma för, potatis och trädgårdsväxter, potatisodlingsmaskiner och innovationer	25	0	0	25

Bevattning och bevattningsgropar, (fosforfällor). Fossilbränsle drivna pumpar stöds ej	35	0	0	35
Stöd för produktion av egenproducerad energi för eget bruk (stöd beviljas även för eldistribution på gården, kulvertar och värmecentral. Om bostad ingår följs stödnorm för bostäder till den del investeringen berör bostad)	40	0	0	40
Vindkraftsprojekt med begagnat verk som granskats och är kostnads-effektivt	30	0	0	30
Täckdikning	35	0	0	35
Biodling, pälsdjur (byggnader)	20/25	0	0	20/25

Ung odlare

Är odlaren ung (under 40 år) och det är mindre än 5 år sedan sökande etablerade sig för första gången som driftsansvarig lantbrukare, då ansökan lämnas in till landskapsregeringen, kan bidragsprocenten ökas med upp till 10 procentenheter enligt ovanstående tabell. För att förhöjningen skall beviljas en sammanslutning minst två tredjedelar av medsökande uppfylla kravet för ung odlare. För makar räcker det att en av makarna uppfyller kravet på ung odlare. Etableringstidpunkten räknas som den dagen sökande lämnade in sin första lantbruksdeklaration. Vid aktiebolag räcker det med att företagaren som uppfyller kravet har aktiemajoritet och driftsledningsansvaret.

Krav på stödbjekt

Byggnader skall uppfylla åländsk byggnadslag avseende bl.a. brandtekniska krav (plan och bygglagen 2008/102). Bygglov bifogas ansökan. Vidare skall kraven i djurskyddslagen följas och ritningar skall granskas ur djurskyddssynpunkt (djurskyddslag ÅFS 1998/95 och förordning ÅFS 1998/96). Mått, utrymmen och ventilation skall följa de krav som anges enligt djurskyddslagen. Vidare skall investeringen uppfylla miljöbestämmelser avseende miljöanmälan, miljögranskning och miljötilstånd, bl.a. skall produktionen uppfylla kraven angående tillräckligt stor gödselvårdsanläggning.

Stöd till produktionsbyggnader beviljas i samband med utökad produktion och miljöinvesteringar.

För att erhålla investeringsstöd för täckdikning och bevattning skall projektet planeras och granskas av en på området sakkunnig fackman (gäller ej maskiner). Exempel på investeringar som även ingår i projektet kan vara underbevattning i samband med reglerad dränering. Godkänd kostnad för täckdikning är högst 4.300 euro/ha.

Vissa byggnadstyper (som gödselvårdsanläggningar av gummiduk) bör vara typgodkända för ändamålet för att vara stödberättigade.

Stöd för investeringar i inhemsk energi beviljas för den del som förknippas med produktionen och distributionen till egna byggnader på gården. Stöd beviljas bara för förnyelsebar energi (ej för värmekälla som använder fossilt bränsle). Stöd beviljas inte för distributionssystemet i husen. Stöd för värmeproduktionen som hänför sig till egnahemshus beräknas på samma sätt som stöd till övriga egnahemshus i landskapet. Stöd till inhemsk energi beviljas enbart för energiinvesteringar motsvarande den egna konsumtionen inom företaget på årsbasis.

En utökad bevattnad areal uppbyggd på modern vattenbesparande recirkulerande teknik skall minska energianvändningen och ha en gynnsam inverkan på miljön och öka konkurrenskraften inom den åländska odlingen av special- och trädgårdsgrödor. Stöd till bevattning beviljas då investeringen medför en minskad vattenanvändning med minst 5 % mot konventionell teknik. Vid grund och ytvattentäkt skall vattenmängden mätas med en vattenmätare. Uttaget skall ha nödvändiga tillstånd och får inte påverka miljön negativt.

Investeringar som kan vara aktuella är styr- och reglerteknik, omvänd osmos, bevattningsramp, droppbevattning, småspirdare och recirkulation av vatten. Stöd beviljas inte för fossilbränsle drivena pumpar.

Sökande skall i ansökan ange om den bevattnade arealen utökas. Om vatten tas från ytvatten eller grundvattentäkt och den bevattnade arealen utökas skall sökande göra en miljöutredning som visar att det ökade vattenuttaget inte påverkar miljön negativt. Utredningen gällande miljöinverkan bifogas ansökan. Vid verksamheter som kräver tillstånd kan verksamhetsutövare åläggas att ta fram en miljökonsekvensbedömning.

Vattennivån vid uttag från naturliga ytvatten följs upp kontinuerligt av den som tar vatten och även genom stickprovskontroller av ÅMHM. Uttaget mäts med vattenflödesmätare och sjöns nivå mäts med pegel om det finns orsak till detta. Vattennivån mäts för att undvika miljömässiga skador eller på grund av för låg vattennivå. Det skall ingå vattenmätare i investeringen så att man kan dokumentera vattenuttaget från en ytvattentäkt.

Generellt får uttag inte göras om de skulle sänka vattennivån i sjön med mer än 5 cm enligt LF (2008:130) om miljöskydd, bilaga 1 punkt 15.5 d. Uttaget i cm för olika sjöar är reglerat i LF (2008:139) om miljöskydd, bilaga 1, punkt 15.5 till 15.7. För vissa sjöar gäller 10 cm, för andra endast 2,5 cm. Små och grunda sjöar är väldigt känsliga. Sjunker vattennivån till skadliga nivåer avbryts alla uttag i enlighet med villkor i beviljade tillstånd. Tillstånd ges för en viss mängd vatten under en begränsad tid. Vattenuttag från sjöar är begränsat till vattenrecipienter med inflöde från näringsrikt vatten från omgivande jordbruk. På detta sätt kommer ett begränsat vattenuttag att återanvända näringsrikt vatten som förhindras att rinna ut och eutrofiera Östersjön.

Planer på vattenföretag kan skickas till landskapsregeringens miljömyndighet för utlåtande och konsultation. Alla vattenföretag som ansöker om stöd skall anmäla gällande sitt uttag i enlighet med vattenlagens 6 kap.

Tillsynsmyndigheten (ÅMHH) avgör vilken typ av tillstånd som behövs i enlighet med den åländska miljölagstiftningen. Tillstånds- och miljögranskningsplikt är även reglerat i LF (2008:130) om miljöskydd. Ett register över tillståndspliktiga vattenuttag skall finnas hos Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Vattenuttag och uppdämning skall förhandsprövas ur miljösynpunkt och stöd beviljas inte för vattenuttag från vattendrag med mindre god kvantitativ status. ÅMHH avgör om det finns utrymme för vattenuttag för bevattning och om vattenföretagen utförs i enlighet med kraven i vattenlagen och förordningen. Investeringen skall även vara förenlig med den åländska vattenvårdsplanen och åtgärdsprogrammet i enlighet med vattenvårdsdirektivet.

Utbetalning

Stödet utbetalas till av mottagaren anvisat konto i takt med att projektet fortskrider och sökande kan redovisa kostnader. Redovisningen görs elektroniskt i Hyrrå. Till sammanställningen av kostnaderna exklusive moms fogas kopior på fakturor och dokumentation över att fakturorna betalats. Fakturor, som daterats före beslut om stöd är ej stödberättigade. Utbetalt stöd får inte överstiga stödtagarens verifierade och utbetalda transaktioner för ändamålet. I fråga om användning av stöd för köp av varor och tjänster samt för upplåtande på entreprenad gäller vad som föreskrivs i lagen om offentlig upphandling om stödet är minst 50 % och över tröskelvärden för offentlig upphandling. Stödtagaren ska lägga fram en utredning om att köpet har skett på det sätt som den nämnda lagen förutsätter. Landskapsregeringen utfärdar närmare bestämmelser om annonsering och förfarande vid upphandling.

Som godkända kostnader för eget arbete används av landskapsregeringen senast fastställda kostnader. Skall eget arbete och material räknas som en stödberättigad kostnad skall en arbetstidsbokföring och redogörelse för materialet egenskaper och mängd bifogas ansökan. Som eget material godkänns t.ex. virke, grus och sand från den egna lägenheten. Till grund för stödberättigande kostnader ligger i tillämpliga delar landskapsregeringens beslut om stödberättigande utgifter.

Sökande skall kontinuerligt bokföra kostnaderna så att det går att särskilja investeringen som erhållit stöd från andra investeringar.

Utbetalningen görs i maximalt tre rater (i särskilda fall kan antalet utbetalningar ökas) per projekt. Om så stadgas i stödbeslutet, fogas en redogörelse över försäkring som täcker värdet för byggnadens återuppbyggnad eller övrig utrustning. Till sista raten om utbetalning för byggnad, som fordrar byggnadslov eller anmälan, skall ett slutsyneprotokoll utfärdat av den kommunala byggnadsinspektören bifogas ansökan. I protokollet skall det framgå att byggnaden är byggd i enlighet med planering, lagar och förordningar.

Sista raten (minst 10 %) av stödbeloppet hålls inne tills byggnaden slutsynats av byggnadsinspektören eller av landskapsregeringen. Sista utbetalningen skall göras senast tre år efter beslut om stöd om inte annat anges i beslutet. Vid investeringar i dräneringsarbeten, lösöre och bevattningsarbeten skall projektet slutsynats av landskapsregeringen innan den sista raten utbetalas.

Projekt får inte påbörjas före beslut från landskapsregeringen. Projektet anses påbörjat bl.a. när avtal skrivits eller fast anläggning (t.ex. gjutningar) påbörjats. Projektets kostnader för byggnadsplaner innan påbörjandet är godtagbara. Projektet (t.ex. byggnader) för vilket stöd beviljats skall vara slutfört och slutredovisat senast inom det datum som anges i beslut om stöd, anges inget datum gäller tre år efter stödbeslut. Gör inte slutredovisningen inom den tid som anges kan den återstående andelen av bidragsbeloppet dras in och utbetalt stöd kan återkrävas helt eller delvis. Har projektet blivit fördröjt kan bidragstagaren med skriftlig anhållan ansöka om förlängd redovisningstid. Anhållan skall vara landskapsregeringen tillhanda före redovisningstidens utgång.

Redovisningen för utbetalning är av mindre betydelse om de är under av ansökt belopp. Överstiger felet 10 procentenheter kan sanktioner åläggas stödtagaren.

Övriga kriterier

Projekten som stöds skall uppfylla lagstadgade krav om miljö, hygien och djurskydd. Vatten och vattenvården regleras i enlighet med landskapslag om miljöskydd (2008:124), landskapsförordningen (2008:130) om miljöskydd, 4 och 5 kap i den åländska vattenlagen, vattenförordningen och Ålands förvaltningsplan för avrinningsdistriktet Åland. Förvaltningsplanen hittas under adressen:

<http://www.regeringen.ax/styrdokument-rapporter-publikationer/ramdirektivet-vatten-och-bilaga-forvaltningsplan>. Planen har implementerats i enlighet med EU:s ramdirektiv för vatten (2000/60/EG). Det stora övergripande målet är att uppnå en god vattenstatus i alla vatten. Vidare har nitratdirektivet (91/676/EEG) om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket implementerats i den åländska lagstiftningen. För grundvatten är en bibehållen god kemisk status samt god kvantitativ status ett krav. Enligt vattendirektivet (artikel 11) måste medlemsstaterna uppfylla minimikraven i de grundläggande åtgärderna och när det gäller uttag av sött vatten och grundvatten. Vattenuttag och uppdämning skall förhandsprövas ur miljösynpunkt och stöd beviljas inte för vattenuttag från vattendrag med mindre god kvantitativ status.

En förutsättning för beviljande av stöd är att man på den gårdsbruksenhet som stöds iakttar obligatoriska krav som följer av Europeiska gemenskapens, åländsk och nationell lagstiftning gällande miljö, hygien och djurens välbefinnande. Sökande kan åläggas att redogöra för hur kraven iakttagits, bl.a. nedanstående lagstiftning skall uppfyllas för åtgärden skall vara berättigad till investeringsstöd. Det bör påpekas att beviljande av stöd inte på något sätt fråntar sökandes ansvar för att investeringen görs i enlighet med lagar och förordningar:

Allmänt bindande föreskrifter och lagar;
Lag om finansiering av landsbygdsnäringar
Landskapsregeringens beslut om stödbara utgifter.

Miljö;

- Vattenlag och förordning för landskapet Åland (ÅFS 61/1996 och ÅFS 93/10)
- Ålands förvaltningsplan för avrinningsdistriktet Åland
- Ålands landskapsstyrelses beslut om begränsning av utsläpp i vatten av nitrat från jordbruket (ÅFS 79/2000 i enlighet med nitratdirektivet (91/676/EEC))
- Rådskdirektivet 96/61 EC (IPPC) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
- Byggnadslag för landskapet Åland
- Landskapslag om naturvård (ÅFS 82/1998)
- Miljölagen (ÅFS 124/2008)

Hygien;

- Landskapslag om tillämpning i landskapet Åland om lagen om livsmedelshygien ifråga om animaliska livsmedel (ÅFS 97/1997)
- Landskapsförordning om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om livsmedelshygien i fråga om animaliska livsmedel

Djurskydd;

- Djurskyddslag för landskapet Åland (ÅFS 95/1998)
- Djurskyddsförordningen (ÅFS 96/1998)

Startstöd

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 av den 17 december 2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) artikel 19. Förordningen ligger till grund för Ålands landsbygdsutvecklingsprogram som antogs den 13 februari 2015.

Stödtagare

Personliga förutsättningar

Startstöd kan beviljas senast inom det kalender år som följer efter att sökande gjort sin första lantbruksdeklaration.

Prioriteringar kan göras i enlighet med landskapsregeringens strategi för utveckling av lantbruket. Åtgärden förutsätter att övertagaren kan påvisa en långsiktigt lönsam verksamhet.

Startstöd kan beviljas unga jordbrukare som vid ansökningstidpunkten är under 40 år och som första gången börjar bedriva jordbruk som näringsidkare (ung jordbrukare). Om sökanden är en sammanslutning ska bestämmanderätten i sammanslutningen utövas av en eller flera fysiska personer som uppfyller de ovan nämnda kraven. Om stöd beviljas sammanslutningar skall minst två tredjedelar av de som driver jordbruket uppfylla ålderskravet. Ett stöd beviljas per generationsskifte och en stödmottagare kan erhålla startstöd endast en gång. Stödtagare skall vara de som får det ekonomiska huvudansvaret för företaget och för driften.

Om det är fler övertagare i ett bolag skall minst hälften av ägandet och driftsansvaret innehas av de som innehar utbildning och uppfyller villkoren för unga lantbrukare avseende åldern.

De som tar över driftsansvaret skall vara myndiga och inneha en jordbruksutbildning på minst 40 studieveckor (varav 10 studieveckor inriktade på ekonomi). Stöd beviljas små eller mikroföretag och motsvarande storlek på lantbruksföretag. Stöd kan beviljas en ensam ansvarig jordbruksföretagare oberoende av bolagets juridiska form (art. 2, kommissionens förordning (EU) nr 807/2014). Om sökande inte uppfyller kravet på utbildning skall sökande inom tre år efter att stöd beviljats skaffa sig erforderlig utbildning, varefter tredje raten av startstödet kan utbetalas.

Näringsrätt

Stöd kan beviljas enbart person som enligt lagen om jordförvärv (ÅFS 68/2003) har rätt att förvärva lantbruksfastighet i landskapet och bedriva näring (ÅFS 47/1996) och som uppfyller kraven för startstöd eller investeringsstöd.

Fastighet

Sökande skall besitta lantbrukslägenheten i egenskap av ägare, arrendator med skriftligt arrendekontrakt i enlighet med jordlegolagen (ÅFS 18/69) eller genom annan åtkomsthandling så att driften av lantbruket är tryggad i minst 8 år efter beslut om stöd. Vid enbart arrende och om långvarigt lån på investeringen i fastigheten skall arrendet kunna skrivas över på tredje part utan hörande av markägare. Sökande skall i ansökan redogöra för eventuella inskränkningar i dispositionsrätten över fastigheten. Fastigheten skall vara belägen på Åland.

Omsättning och inkomster

Företagsverksamheten som stöds skall ha förutsättning för en kontinuerligt lönsam verksamhet. Sökande skall bruka fastigheten i enlighet med bifogad affärsplan under minst 5 år efter att sista raten av stödet utbetalats. Inkomsten (SO, standard output) inom jordbruket från försäljning av produkter och miljöersättning skall under senaste år vara minst 15.000 euro och resultatet högst 2.000.000 euro.

Om sökande inte uppfyller kraven på inkomst enligt första stycket och det är frågan om en ung lantbrukare (enligt definition för startstöd), kan stöd beviljas. Detta under förutsättning att den sökande genom att redovisa deklarationer och affärsplan över lantbrukets förväntade utveckling kan påvisa att inkomsten inom tre år kommer att uppfylla kravet för inkomst (SO) om minst 15.000 euro. Stödtagaren skall i dessa fall redovisa att inkomsten motsvarar den förväntade inom tre år.

Övriga villkor för startstöd

Stöd beviljas när utbildade unga lantbrukare under 40 år tar över driften av ett lantbruk för första gången som ägare eller med arrendeavtal. Stödtagare kan starta ett helt nytt lantbruk eller ta över driftsledningsansvaret för ett redan befintligt lantbruksföretag. Sökande skall med åtkomsthandling i form av

köpebrev eller långvarigt arrendekontrakt visa när ägandet, besittningen och driftsledningsansvaret över företaget övergår till den eller de unga lantbrukarna och när första deklarationen för lantbruket lämnas in.

Nyetablelingsperiod börjar efter registrering av gården och innehavandet av gården i stödmottagarens namn och om det behövs registrering av mottagaren som betalare av moms. Lantbruksföretaget skall registrera sig och beskattas under eget företagsnummer i det rikstäckande företagsregistret (FODS). Beviljad företagsregistrering som lantbruk under eget namn är en förutsättning för att påbörja etableringen som lantbruksföretagare.

Ansökan om startstöd skall lämnas in efter att sökande registrerat sig i FODS-registret och tidigast 12 månader före etableringstidpunkten som infaller då sökande lämnar in sin första skattedeklaration för jordbruket. Under tiden för etableringsperioden skall den unga lantbrukaren ta över driftsledningsansvaret och det ekonomiska ansvaret för företaget.

Nyetablelingsperioden anses upphöra vid utgången av det kalenderår som jordbrukaren som ansvarig för jordbruksföretaget lämnat in sin första skattedeklaration för jordbruk till skatteförvaltningen. Startstöd kan beviljas jordbrukare som lämnat in ansökan inom kalenderår som sökande inlämnat deklaration under eget Fo-nummer med inkomster som berättigat till startstöd.

Stödmottagaren skall upprätta en affärsplan som bifogas ansökan om stöd.

Stödbelopp

Startstöd definieras dels som ett bidrag och dels som ett lån med av landskapsregeringen subventionerad ränta.

Stödet är maximalt 36.000 euro direkt bidrag och/eller räntestöd för ett lån, där räntestödets kapitaliserade nuvärde ej får överstiga 34.000 euro. Vid en kombination av de båda stödformerna får det totala stödet inte överstiga 70.000 euro (inklusive värdet av eventuell överlåtelseskattbefrielse) Gemenskapens medfinansiering för bidragsdelen uppgår till 36,5 %. Räntestödslånet utges av kreditinstitut och är maximalt 200.000 euro eller maximalt 80 % av köpeskillingen. Räntestödet finansieras nationellt och är maximalt 3 % under 5 års tid. Räntan är summan av vedertagna referensräntor och marginal. Kundens ränta är minst 1 %.

Gårdsbruksenhetens produktionsförhållande

Sista utbetalningen av startstödet bidragsdel görs efter att sökande uppfyller alla villkor och implementerat affärsplanen.

Affärsplan

Affärsplanen skall beskriva den tänkta utvecklingen av företaget under de närmaste åren. Den skall innehålla en beskrivning av utgångsläget för jordbruksföretaget och mål och åtgärder för utvecklingen av företagets

verksamhet (enligt kommissionens delegerade förordning (EU) nr 807/2014). Stöd beviljas enbart företag som kan visa på en framtida lönsam verksamhet som kan försörja företagaren. Stöd beviljas övertagande i form av köp eller annan åtkomsthandling som arrende. I affärsplanen tar man hänsyn till eventuella investeringars inverkan på miljön och rådgivning kring verksamhetens inverkan på miljön och klimatet.

Om sökande ansöker om startstöd kan även ansökan om investeringsstöd göras samtidigt. Affärsplanen som bifogas ansökan om startstöd och investeringsstöd skall innehålla uppgifter om övriga investeringar under den kommande treårsperioden. Söks investeringsstöd samtidigt skall den ansökan behandlas i enlighet med villkoren för investeringsstöd. Affärsplanen följs upp i samband med sista utbetalningen av startstödet till unga odlare. Landskapsregeringen övervakar att lantbruket bedrivs i stödtagarens regi minst 5 år efter att stödet utbetalts. Detta gäller såväl investeringsstöd (art. 17) som startstöd (art. 19). Startstöd kan beviljas jordbruksföretagare med sin verksamhet på Åland.

Startstöd beviljas företag som uppfyller obligatoriska krav gällande miljö och djurskydd som stipuleras i nationell eller europeisk lagstiftning.

Affärsplanen skall innehålla i enlighet med investeringsstödet

Till affärsplanen bifogas en likviplan (om så erfordras) över året före övertagandet och tio år framåt. Affärsplanen och ekonomiplanen skall följas upp vid varje utbetalning och fyra år efter att den gjorts upp eller två år efter att investeringen slutförts.

Affärsplanen skall innehålla uppgifter för att fastställa urvalskriterier och standard inkomster (SO).

Stöd beviljas enbart företag som inte har ekonomiska problem och med en affärsplan kan visa på en framtida lönsam verksamhet som kan försörja företagaren. Affärsplanen skall påbörjas inom nio månader och villkoren för aktiv jordbrukare skall vara uppfyllda inom 18 månader efter dagen för etablering som jordbrukare. Sökande har 36 månader på sig att skaffa erforderlig utbildning.

Sista utbetalningen av startstödet bidragsdel görs efter att sökande uppfyller alla villkor och implementerat affärsplanen. Startstödstagaren skall uppfylla kravet på inkomst om minst 15.000 euro (SO) gällande minsta ekonomiska resultat för att erhålla startstöd till unga lantbrukare. Inkomstkraven skall vara uppfyllda 18 månader efter övertagandet eller före utbetalningen av den tredje och sista raten av startstödet. Sökande skall uppfylla villkoren för aktiv jordbrukare.

Utbetalning

Ansökan görs via nättjänsten på den blankett som fastställts för ändamålet. Till ansökan skall det fogas uppgifter om inkomster (SO). Utbetalningen görs i tre lika stora rater med ett års mellanrum. Före utbetalning av den tredje och sista raten skall villkoren i affärsplanen vara uppfyllda bl.a. avseende miljöåtaganden, investeringar och SO. Räntestödet betalas efter tidpunkten då lånet lyfts för att erlagga etableringskostnaden. Affärsplaner skall följas upp av landskapsregeringen. Stödbeloppet kan betalas ut i tre

rater under de tre första åren efter etableringen som lantbrukare. Första raten av stödet utbetalas inom ett år efter att ansökan beviljats och sökande ansökt om utbetalning. De övriga raterna betalas efter ansökan om utbetalning, där sökande redovisar att villkoren för startstöd uppfylls.

Ansökan

Ansökan om startstöd eller utbetalning av startstöd görs elektroniskt i Hyrrä. På nättjänsten autentiseras sökande genom sådan stark autentisering som avses i 2 § 1 punkten i lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer ([617/2009](#)). En stödansökan kan också göras med hjälp av en blankett som fastställts för ändamålet och som ska undertecknas.

Det finns tre ansökningstillfällen per kalenderår och urval görs med hjälp av urvalskriterier.

Urvalskriterier

Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 1305/2013 artikel 19 (1) (a i) jordbruks- och affärsutveckling, nyetableringsstöd för unga jordbrukare. Bedömningen utgår från information lämnad i ansökans affärsplan.

Urvalskriterier

	poäng	viktning	summa
Inverkan på företagets inkomst och ekonomiska förutsättningar <ul style="list-style-type: none">- företagets planerade inkomst och resultat bedöms för att säkerställa en långsiktig lönsamhet	0-3	0,25	0-0,75
Inverkan på företagets konkurrenskraft och produktionsinriktning <ul style="list-style-type: none">- startstödet har inverkan på företagets soliditet- företagets affärsidé- jordbrukarens utbildning är lämplig	0-3	0,25	0-0,75
Jordbruksföretagets utvecklingsmöjligheter <ul style="list-style-type: none">- produktionsinriktningens marknadsförhållanden- används nya produkter och tjänster- tillämpas ny teknik och nya produktionsmetoder (innovation)	0-3	0,25	0-0,75

Inverkan på miljön	0-3	0,25	0-0,75
<ul style="list-style-type: none"> - inverkan på eutrofiering av vattendrag - emissioner i förhållande till traditionell produktion - påverkan på den biologiska mångfalden 			
		Totalt	0-3
		Minimum	1 poäng

Sammanställning av lån som kompletterar investeringar och startstöd

Nuvärde av lån beräknas enligt EGT C 273.

Låneändamål	Låntagarens ränta	Lånetid	Beräkning av lånebelopp	Max, nuvärde av räntestöd för investering	Info
Räntestödslån som kompletterar inv.	1 %, stiger totalräntan över 4 % betalar kunden den överstigande delen	Maximalt 30 år, räntestöd tills gränsen gällande nuvärde uppnås	Beräknas som maximalt 65 % av kostnaderna för investeringen, min 5.000 euro - max 3.000.000 euro	10 %	
Lån som kompletterar startstöd	1 %, stiger totalräntan över 4 % betalar kunden den överstigande delen	Räntestöd betalas under högst 5 år	80 % av köpeskillingen, dock maximalt 200.000 euro	Får ej tillsammans med värdet av befrielse från överlåtelseskatt överstiga 34.000 euro	

Allmänt om lån och stöd

Beviljat och utbetalt stöd och lån kan åter indrivnas helt eller delvis om man bryter mot de villkor och grunder som anges i beslutet om stöd bl.a. på följande grunder anges:

- Villkoren för beviljandet eller utbetalning av stödet har inte uppfyllts, bl.a. avseende ägande bestämmanderätt, utbildning, inkomster
- Lantbruksverksamheten avslutas eller inskränks inom 5 år efter att stödet utbetalts, så att sökande inte uppfyller förutsättningarna under rubrik 2. Sökande skall i dessa fall redogöra för orsaken så att

landskapsregeringen kan besluta om återindrivning av stödet och om anmälan skall göras för rättslig prövning.

- Arbetet för vilket stöd beviljats har inte utförts på ett tillfredställande sätt, man har inte följt ritningarna på vilka ansökan grundats eller arbetet har inte utförts inom utsatt tid.
- Sökande har inte lämnat in den redovisning av det ekonomiska utfallet, redovisning eller kompletteringar i enlighet med stödbeslutet som erfordras för utbetalning av stöd.
- Fastigheten splittras eller byggnader används inte för det ändamål som anges i ansökan och stödbeslut.
- Sammanslutningen som erhållit stöd förändrar sitt ägo förhållande, sammansättning, verksamhet eller upphör inom 5 år efter utbetalning av stöd.
- Sökande vägrar ge inspektörer finansiella uppgifter om företaget.
- Sökande har gett vilseledande uppgifter som kan anses ha haft betydelse för stödbeslutet eller utbetalning.
- Sökande uppfyller inte villkoren i stödbeslut bl.a. med avseende på skyltning och offentliggörande.
- Redovisningen av ansökan om utbetalning innehåller fel som överstiger 10 % av beloppet.

Beslut om stöd kan innehålla övriga uppgifter om belopp och stödvillkor.

Låneamorteringar skall påbörjas senast två år efter att lånet eller den första låneposten lyfts. Hela lånet skall lyftas då sista raten av investeringsstödet eller startstödet lyfts.

Räntestödslån amorteras, halvårsvis eller kvartalsvis. I räntestöd betalas högst en andel som motsvarar det beviljade stödets nominella belopp. Räntestöd betalas inte för lånekapital som förfallit till betalning. Räntestöd betalas till maximalt tre procent av totalräntan likväl högst skillnaden mellan totalräntan och räntestödslåntagarens ränta.

Lånerater lyfts från kreditinstitut efter landskapsregeringens tillstånd. Ansökan om att lyfta lån görs i Hyrrä och i takt med projektets fortskridande.

Villkoren för investeringsstöd och startstöd skall bifogas skuldebrevet och gäller för lånet. Om lån beviljas med landskapsborgen skall den beaktas med statens fördel som borgensman.

Kreditgivaren skall på en specificerad begäran till landskapsregeringen lämna ut sådana uppgifter om stödtagaren som är nödvändiga för övervakning av att förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd iakttas. Detta gäller även sekretessbelagda uppgifter (se lag FFS 2007/1476).

Stödtagaren eller kreditinstitutet skall omedelbart meddela om det kommer till känna uppgifter som påverkar grunden eller villkoren för stödets beviljande och även avseende stödsumman. Detta gäller bl.a. kostnader och rabatter eller prisnedsättningar kopplade till investeringen.

Överföring av lån mellan två kreditinstitut

Lån kan överföras mellan två kreditinrättningar på ansökan till landskapsregeringen. Till den fritt formulerade ansökan skall båda kreditinrättningarnas samtycke bifogas. Lån kan även överföras på annan låntagare som uppfyller villkoren. Detta förutsätter landskapsregeringens tillstånd.

Betalningssvårigheter

Ansökan om uppskov med amorteringar skall tillställas Ålands landskapsregering. Uppskov kan på väl motiverade skäl beviljas för ett år i sänder och för högst fem år. Uppskovet skall godkännas av kreditinstitutet. Ansökan skall göras minst en månad innan amorteringens förfallodag.

Stöd till förädling av jordbruksprodukter och livsmedelsförädling (lantbruksföretag)

Allmänt och förutsättningar

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 av den 17 december 2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) artikel 17. Förordningen ligger till grund för Ålands landsbygdsutvecklingsprogram som antogs den 13 februari 2015.

Stöd beviljas för investeringskostnader i samband med startande och utveckling av företag som förädlar jordbruksprodukter eller för livsmedelsförädling. Inget lokalt krav finns på att företaget skall exportera produkter. En förädlad produkt ger en kortare livsmedelskedja och ger bättre förutsättningar för att nå konsumenter och att hitta nya vägar ut på marknaden.

Förädlingsstödet har flera syften:

- Stödet ska göra att man kan förädla jordbruksprodukter till livsmedel och sedan sälja dem på en lokal marknad med kort leveranskedja.
- Stödet ska göra att det genom förädling av jordbruks- och trädgårdsprodukter till livsmedel skapar fler arbetstillfällen på landsbygden.
- På sikt öka exporten av förädlade produkter. Omsätter företaget mindre än 2 miljoner och har färre än 10 anställda finns inget krav på export.
- Öka andelen av slutproduktens värde som stannar hos åländska primärproducenter
- Öka förädlingsgraden av primärprodukter i såväl volym och grad samt att ta fram helt nya innovativa kvalitativa produkter och produktionsmetoder
- Målet är att öka konkurrenskraften och starta nya livsmedelsförädlingsföretag

Förutsättningar

Stöd kan beviljas jordbrukare och sammanslutningar som finns registrerade hos patent- och registerregeringens företags- och organisationsdatasystem (FODS). Företagets hem- och verksamhetsort skall vara på Åland.

Stöd beviljas företag som förädlar jordbruks- och trädgårdsprodukter (bilaga 1 produkter) till livsmedel eller annan produkt och därmed ger dem ett högre värde. Det skall vara frågan om kostnader förknippade med vidare förädling av en råvara eller saluföring av förädlad produkt.

Stöd beviljas inte till enskild näringsidkare eller jordbruksföretagare som lyfter ålderspension.

Näringsrätt

Stöd kan beviljas enbart person som enligt lagen om jordförvärv (ÅFS 68/2003) har rätt att förvärva fastighet i landskapet och bedriva näring (ÅFS 47/1996).

Besittning företaget

Sökande skall besitta och ansvara för företaget så att driften av företaget är tryggad. Vid investeringar i fastighet på hyra eller arrendemark skall arrendegivarens samtycke till investeringen bifogas ansökan. Sökande skall i ansökan redogöra för eventuella inskränkningar i dispositionsrätten över fastigheten. Företaget och verksamheten skall vara belägen på Åland.

Omsättning och inkomster

Företagsverksamheten som stöds skall ha förutsättning för en kontinuerligt lönsam verksamhet. Sökande skall driva företaget i enlighet med bifogad affärsplan under minst 5 år efter att stöd utbetalats.

Saluföring och förädlingsverksamhet

Med bearbetning av jordbruksprodukt avses varje process som en jordbruksprodukt (bilaga 1 produkt) undergår och som till resultat ger en produkt som också är en jordbruksprodukt. Undantag är verksamheter på jordbruksföretaget som är nödvändiga för att förbereda en animalisk eller vegetabilisk produkt för den första försäljningen, t.ex. sortering av äpplen. Dessa investeringar är att betrakta som jordbruksinvestering och kan erhålla investeringsstöd till lantbruket.

Stöd beviljas även företag som förädlar en jordbruksprodukt till livsmedel. Slutprodukten kan vara bilaga 1 eller icke bilaga 1 produkt. Om en jordbruksprodukt förädlas till en produkt som inte är livsmedel kan stöd beviljas och statsstödsreglerna skall tillämpas. Med jordbruksprodukter avses produkter som förtecknas i bilaga I till fördraget, med undantag av fiskeri- och vattenbruksprodukter som förtecknas i bilaga I till förordning (EU) nr 1379/2013.

Stöd kan även beviljas för saluföring av produkter. Med saluföring av jordbruksprodukter menas att ställa fram eller visa upp en jordbruksprodukt i avsikt att sälja, erbjuda för försäljning, leverera eller på annat sätt föra ut på marknaden, med undantag för primärproducentens försäljning i första ledet till återförsäljare eller förädlare samt varje förberedande av produkten för sådan försäljning. Primärproducentens försäljning till slutkonsumenter ska betraktas som saluföring om den sker i separata lokaler som är särskilt avsedda för detta syfte.

Stödnivå

Stöd kan beviljas som direkt bidrag i enlighet med landskapslag om finansiering av landsbygdsnärningar.

Åtgärden omfattar såväl bearbetning av bilaga 1 produkter till en bilaga 1 produkt och då är stödet upp till 30 %. Är slutprodukten en icke bilaga 1 produkt är stödet 20 % (10 % till stora företag). För företag belägna i Mariehamn är stödnivån tio procentenheter lägre.

Stöd beviljas inte för investering vars totala belopp och stödnivå medför att stödbeloppet understiger 1.000 euro.

Stödbeloppen och nivån fastställs genom beslut av landskapsregeringen.

Ansökan

Ansökan görs med hjälp det elektroniska ansökningssystemet Hyrrä. På nättjänsten autentiseras sökande genom sådan stark autentisering som avses i 2 § 1 punkten i lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer (617/2009). Ansökan om investeringsstöd till livsmedelsförädling skall vara inlämnad innan projektet påbörjas. Ett projekt anses påbörjat när slutgiltigt avtal undertecknats, transaktioner erlagts, byggnadsprojekt anses påbörjad när gjutningar eller andra fasta konstruktioner påbörjats.

Det innebär att man också skriver under sin ansökan elektroniskt. När ansökan skickats in får man direkt en kvittens på att den har kommit in till landskapsregeringen.

Från det datum ansökan har kommit in till landskapsregeringen kan man ta med utgifter som stödbara kostnader i sin investering. Påbörjas investeringen innan beslut om stöd sker detta på egen risk i och med att beslut om stöd är beroende av bl.a. anslag och påverkas av antal inkomna ansökningar. Det bör påpekas att vid lantbruksinvesteringar skall ett särskilt tillstånd beviljas innan projektet får påbörjas.

Kostnader för byggnadsprojekt skall vara i nivå med de av Jord- och skogsbruksministeriet fastställda normkostnader för motsvarande byggnad. Vid stöd till större objekt, tjänster eller enskilda kostnader som kostar mer än 10.000 euro skall tre offerter som styrker kostnadseffektiviteten bifogas ansökan. Om inte tre offerter lämnas skall en förklaring till detta bifogas.

Alla myndighetstillstånd måste vara beviljade innan beslut om stöd fattas. Saknas lagakraft vunnet tillstånd kan beslut i undantagsfall fattas om att stöd beviljas och det lagakraftvunna tillståndet skall uppvisas före utbetalning av första eller sista raten av stödet.

Ofullständiga ansökningar skall kompletteras inom utsatt tidpunkt. Om ansökan inte kompletteras inom utsatt tid avslås den som ofullständig.

Ritningar och kostnadsförslag skall vara uppgjorda på ett fackmannamässigt sätt. Om en åtgärd innefattar en bygginvestering skall sökande bifoga en byggnadsplan och beskrivning varav det framgår hur funktionell och miljöanpassad investeringen är.

I ansökan skall det även framgå projektets finansiering avseende banklån och egen finansiering inkluderat eget arbete och material.

Ansökan om av EU-delfinansierat investeringsstöd kan lämnas in vid tre olika perioder under kalenderåret. En bedömning av ansökningar görs vid varje ansökningsperiod med hjälp av urvalskriterier.

Urvalskriterier

Landskapsregeringen kommer att bedöma ansökan efter vad som är prioriterat för att nå målen med landsbygdsprogrammet. Bedömningen görs i enlighet med nedanstående av landskapsregeringen fastställda urvalskriterier. Syftet med urvalskriterierna ska vara att säkerställa likabehandling av sökande, bättre användning av ekonomiska resurser och inriktning av åtgärderna mot unionens prioriteringar för landsbygdsutveckling. Vid fastställandet och tillämpningen av urvalskriterierna ska proportionalitetsprincipen beaktas när det gäller insatsens omfattning (art. 49.1).

Urvalskriterier	poäng	viktning	summa
Inverkan på företagets inkomst (förändring i företagets inkomst, resultat)	0-3	0,25	0-0,75
Inverkan på företagets konkurrenskraft (inverkan på företagets lönsamhet och soliditet, stöder en ökad internationalisering, främjar tillväxt och stärker sysselsättningen)	0-3	0,25	0-0,75
Inverkan på företagets omgivning (användning av förnyelsebara resurser, energianvändning, EU:s strategi för Östersjöregionen)	0-3	0,20	0-0,60

Inverkan på produktionsmiljön (innovativt tänkande, nya produkter och tjänster eller ny teknik, produktionsmetod. Funktionalitet, kringeffekter för en levande landsbygd och projektets aktiviteter och förväntat resultat bedöms vara av sådan karaktär att dessa skulle kunna nyttjas av andra aktörer)	0-3	0,15	0-0,45
Inverkan på andra målsättningar (samverkan, integrera primärproducenter i livsmedelskedjan på ett bättre sätt, främja jämställdhet mellan könen, likabehandling och icke diskriminering)	0-3	0,15	0-0,45
		Totalt	3
		Minimum	1 poäng

Ansökan måste komma upp till minst en poäng och erhålla poäng ur minst två kategorier. Landskapsregeringen kan fastställa närmare vägledande uppgifter för poängsättningen.

Bilagor till ansökan

Bilagor till ansökan är beroende på vilken typ av investering som man söker stöd för. Vid byggnader skall det bifogas byggnadslov eller godkänd byggnadsanmälan, byggnadsbeskrivning, ritningar (situations-, planritningar och skärningsritningar), kostnads kalkyl och offerter för investeringsprojektet.

Miljö tillstånd eller anmälan skall bifogas om nödvändigt. Alla investeringar som påverkar miljön skall bifoga affärsplan, se även under rubriken affärsplan.

Vid investeringar i lösöre skall någon form av handling (t.ex. en broschyr) som beskriver objektet bifogas.

Alltid en affärsplan och en utredning skall bifogas över investeringens lönsamhet (kalkyl och beskrivning). Handelsregisterutdrag och intyg över rätt att utöva näring (ÅFS 1996:47).

Jordbrukare skall bifoga deklaraionsblankett 2.

Stödberättigade åtgärder

Stöd beviljas i huvudsak för maskiner och byggnader;

- om-, ny- och tillbyggnad av anläggning för förädling eller försäljning
- inköp av specialutrustning för förädling eller livsmedelstillverkning
- köp av utrustning och ny fast inredning.

Vid köp av begagnad utrustning skall det framgå att utrustningen ej tidigare erhållit av Eu delfinansierat stöd samt ett av oberoende instans utfärdat värderingsintyg eller offert på motsvarande ny utrustning. Vidare skall man följa landskapsregeringens regler för godkända kostnader (se bilaga godkända kostnader och principer för investeringar). Stöd beviljas inte för ersättningsinvesteringar eller underhåll. Till grund för stödberättigande kostnader ligger i tillämpliga delar landskapsregeringens beslut om stödberättigande utgifter.

Saluföring av jordbruksprodukter (ej försäljning i första ledet till återförsäljare). Primärproducentens försäljning till slutkonsument kan betraktas som saluföring om den sker i särskilt avsedda lokaler för detta syfte.

Tänk på det här

- Man kan inte få stöd för sådant som enligt lag skulle ha varit genomfört vid tidpunkten för ansökan om stöd.
- Man ska förädla jordbruksprodukter som omfattas av bilaga 1 i EU-fördraget. Vid bearbetningen kan en mindre andel icke bilaga 1 produkter användas om det är nödvändigt för bearbetningsskäl (< 50 % av värdet).
- Alla nödvändiga tillstånd (som byggnadslov och tillstånd från ÅMHM) skall bifogas ansökan
- Stöd beviljas ej till entreprenadmaskiner, båtar, bilar, lastbilar, truckar och dylika fordon.
- Investeringen skall konkurrensutsättas (varje delinvestering skall ha tre offerter eller förklaring till varför de saknas)
- Stöd beviljas inte för renoveringar eller ersättningsinvesteringar.

Krav på stödbjekt

Byggnader skall uppfylla åländsk byggnadslag avseende bl.a. brandtekniska krav (plan och bygglagen 2008/102). Bygglov bifogas ansökan. Vidare skall investeringen uppfylla miljöbestämmelser avseende miljöanmälan, miljögranskning och miljötillstånd.

Affärsplan

Affärsplan utarbetas i enlighet med en mall som fastställts av landskapsregeringen och bifogas ansökan. I affärsplanen, vilka bifogas ansökningarna skall vara uppgjorda av en på området kunnig person. Affärsplanen skall sökande redogöra förutsättningar för lönsamhet, målsättningar och hur de skall uppnås. Affärsplanen är

även ett instrument för att prioritera ansökningar i enlighet med urvalskriterier; I affärsplanen skall sökande redogöra för besittningen till företaget och marker, yrkesskicklighet, bestämmanderätt i företaget.

Affärsplanen skall ange utgångsläget för företaget samt särskilda milstolpar och mål för utvecklingen av företagets verksamhet. Den skall även innehålla beskrivning av insatser, däribland sådana som rör miljömässig hållbarhet och resurseffektivitet, som krävs för att utveckla jordbruksföretagets verksamhet, såsom investeringar, utbildning och rådgivning. Affärsplanen skall innehålla de uppgifter som stipuleras i Kommissionens delegerade förordning (EU) Nr 807/2014.

I ansökan kommer man också att behöva i en affärsplan uppge:

- vad för sorts investering man ska göra
- varför man vill göra investeringen
- vad ditt företag har för nuvarande verksamhet
- hur investeringen kommer att påverka ditt företags konkurrenskraft
- vilka utgifter man kommer att ha för investeringen
- slutdatum för när investeringen ska vara genomförd
- lönsamhetskalkyl

Till affärsplanen bifogas en ekonomiplan över året före övertagandet och tio år framåt. Affärsplanen och investeringen följs upp vid varje utbetalning och fyra år efter att affärsplanen gjorts upp eller två år efter att investeringen slutförts.

Före utbetalning av den tredje och sista raten skall villkoren i affärsplanen vara uppfyllda bl.a. avseende villkor i beslutet, miljöåtaganden, investeringar och inkomster. Affärsplaner skall följas upp av landskapsregeringen. Stöd beviljas enbart företag som inte har ekonomiska problem (företag i svårigheter) och med en affärsplan kan visa på en framtida lönsam verksamhet som kan försörja företagaren. Affärsplanen skall påbörjas inom nio månader.

Uppföljning av utförd affärsplan

Redovisningen av resultat görs enligt av landskapsregeringen utformade anvisningar.

Objektet för en investering som stöds får inte varaktigt eller i betydande grad användas för andra ändamål än den företagsverksamhet som stödet avser innan fem år har förflutit från betalningen av den sista stödposten. Om ägande- eller besittningsrätten till objektet för den investering som stöds överläts på någon annan före utgången av den ovan nämnda fristen, ska stödtagaren före överlåtelsen utverka landskapsregeringens tillstånd. En förutsättning för tillståndet är att mottagaren uppfyller villkoren för beviljande av stöd och att karaktären av den företagsverksamhet som stöds inte förändras.

Den företagsverksamhet som stöds får inte läggas ned eller inskränkas väsentligt innan fem år har förflutit från betalningen av den sista posten av ett stöd i form av understöd. Stödtagaren är skyldig att till

landskapsregeringen lämna riktiga och tillräckliga uppgifter om en åtgärd som stöds. Hur åtgärden framskrider och hur stödet används.

Stödtagaren är skyldig att biträda den som utför en inspektion och uppföljning av affärsplanen genom att utan ersättning lämna ut uppgifter som är nödvändiga för att inspektionen ska kunna genomföras och upplysningar som gäller objektet för inspektionen samt vid behov genom att presentera den åtgärd som stöds.

Utbetalning

Stödberättigade kostnader, investeringsstöd för byggnader och lösöre

Då stöd beviljas iaktas vad som stadgas om förutsättningarna för statligt stöd med avseende på stödberättigade utgifter och landskapsregeringens beslut om stödbara utgifter.

Landskapsregeringen betalar ut hela stödet först när alla punkter nedan är uppfyllda:

- Man fått beslut om att man får stöd för sin investering
- Investeringen är kostnadseffektiv
- Man har genomfört hela eller delar av investeringen
- Man har betalat för de utgifter man haft i samband med investeringen och som man har beviljats stöd för
- Man har sökt om utbetalning senast det datum som står i ditt beslut
- Landskapsregeringen har handlagt ansökan om utbetalning och godkänt utgifterna.

Efter att man sökt om utbetalning kan det ta upp till två månader innan man får pengarna beroende hur komplett ansökan är. Man kan välja att söka en utbetalning av hela stödet eller flera delutbetalningar (maximalt 3 st).

Sista raten (minst 20 %) av stödbeloppet hålls inne tills byggnaden slutsynats av byggnadsinspektören eller av landskapsregeringen. Landskapsregeringen kan besluta om en slutrat på 10 % vid stora investeringar. Sista utbetalningen skall göras senast tre år efter beslut om stöd om inte annat anges i beslutet.

Stödet utbetalas till av mottagaren anvisat konto i takt med att projektet fortskrider och sökande kan redovisa kostnader. Redovisningen görs i Hyrrå eller på en av landskapsregeringen fastställd blankett. Till sammanställningen av kostnaderna exklusive moms fogas kopior på fakturor och dokumentation över att fakturorna betalats. Fakturor, som daterats före ansökan om stöd anhängiggjorts till landskapsregeringen är ej stödberättigade. Utbetalat stöd får inte överstiga stödtagarens verifierade och utbetalda transaktioner för ändamålet.

Redovisning av utgifter – viktigt att tänka på redan från början

Det är viktigt att man i ansökan om utbetalning bara redovisar de utgifter som man kan få stöd för. Redovisningen för utbetalning får inte innehålla fel överstigande 10 % av ansökt belopp.

Om man redovisar utgifter som inte ger rätt till stöd riskerar man att få ett avdrag på stödbeloppet. Utgifterna för investeringen ska alltså vara skilda från övrig verksamhet och andra projekt som pågår samtidigt. För att kunna göra ett utdrag måste man särredovisa sina utgifter för investeringen i bokföringen. Särredovisningen innebär att man har ett särskilt kostnadsställe eller projektnummer för de utgifter som hör till investeringen. Man ska också skicka med en sammanställning av alla sina fakturor som ger rätt till stöd. Godkända kostnader skall följa landskapsregeringens beslut om stödbara utgifter.

Utbetalt stöd får ej överstiga stödtagarens verifierade och utbetalda transaktioner för ändamålet. Intäkter i ett projekt dras från stödbara kostnaden. Kostnader för byggnadsplaner och beräkningar innan påbörjandet är godtagbara. Projektet (t.ex. byggnader) för vilket stöd beviljats skall vara slutfört och slutredovisat senast inom det datum som anges i beslut om stöd. Görs inte slutredovisningen inom den tid som anges kommer den återstående andelen av bidragsbeloppet inte att utbetalas och utbetalt stöd kan återkrävas. Har projektet blivit fördröjt kan bidragstagaren med skriftlig anhållan ansöka om förlängd redovisningstid. Anhållan skall vara landskapsregeringen tillhanda före redovisningstidens utgång.

Om så stadgas i stödbeslutet, fogas en redogörelse över försäkring som täcker värdet för projektet under uppbyggnadsskedet och för återuppbyggnad. Till sista raten om utbetalning för byggnad, som fordrar byggnadslov eller anmälan, skall ett slutsyneprotokoll utfärdat av den kommunala byggnadsinspektören bifogas ansökningen. I protokollet skall det framgå att byggnaden är byggd i enlighet med planering, lagar och förordningar.

Stöd till samarbetsprojekt mellan organisationer, lantbruksföretag och företag (M16.2)

Allmänt och förutsättningar

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 av den 17 december 2013 om stöd för landsbygdsutveckling från europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) artikel 35. Förordningen ligger till grund för Ålands landsbygdsutvecklingsprogram som antogs år 2021.

Målet är att stödja utvecklingen av nya produkter, metoder, processer och tekniker inom jordbruk, livsmedel små landsbygdsföretag och att göra det möjligt för aktörerna att, som studie- eller utvecklingsprojekt eller genom investering, inom ramen för prioriteringarna i programmet ta fram och testa nya verksamheter eller produkter.

Stöd beviljas för samarbetsprojekt i samband med startande och utveckling av företag. Inget lokalt krav finns på att företaget skall exportera produkter. Stöd kan beviljas till projekt som uppfyller målsättningarna för denna åtgärd och programmets övergripande mål.

Stödet har flera syften:

- Stödet ges för projekt att man tar fram metoder för att förkorta leveranskedja (max en aktör mellan jordbrukare och konsument) och öka jordbrukarens andel av värdet.
- På sikt öka exporten av förädlade produkter. Öka andelen av slutprodukternas värde som stannar hos åländska primärproducenter och företag
- Öka förädlingsgraden av primärprodukter i såväl volym som grad samt att ta fram helt nya innovativa kvalitativa produkter och produktionsmetoder
- Målet är att öka konkurrenskraften och starta nya livsmedelsförädlingsföretag
- Ta fram nya produkter (även energi)

Utvecklingen ska ske inom jordbruks-, trädgårds- och livsmedelssektorerna eller gynna produktionen. Stöd kan också beviljas för inrättande av innovationsgrupper. Stöd kommer att beviljas både för samarbetsprojekt och till samarbete mellan enskilda aktörer. Resultatet från projekt ska spridas i enlighet med artikel 35.4 förordning (EU) nr 1305/2013, dock med förbehåll för lagstiftning inom offentlighet och sekretess.

Åtgärden bidrar primärt till fokusområde 3A (Förbättra primärproducenternas konkurrenskraft genom att på ett bättre sätt integrera dem i livsmedelskedjan med hjälp av kvalitetssystem, skapa mervärde för jordbruksprodukter, säljfrämjande åtgärder på lokala marknader och inom korta leveranskedjor, producentgrupper och producentorganisationer samt branschorganisationer).

Ett samlat grepp där hela livsmedelskedjan ingår, med åländsk livsmedelsproduktion i centrum, är viktigt för att nå livsmedelsstrategins mål. Stöd beviljas till innovativa åtgärder för att korta livsmedelskedjan, digitalisering och säljfrämjande åtgärder.

Fokusområde 2A, för ökad konkurrenskraft för jordbruk- och trädgårdsnäringen

Stöd kan beviljas till projekt för att stärka konkurrenskraften i alla driftsgrenar inom jordbruk och trädgårdsnäring. Det kan vara att utveckla byggnadslösningar, produktionsstyrning, produktionsuppföljning, uppfödning- och odlingsmetoder, samt för jordbruksprodukternas kvalitet och digitaliseringsprojekt.

Stöd kan beviljas till samarbeten som bidrar till att stärka landsbygdens och skärgårdens näringsliv, för hållbar mat, projekt för att utveckla förädlingsmetoder, nya produkter, arbetsprocesser och verktyg för att hitta nya marknadskanaler och nya marknader. Stöd kan beviljas till utveckling av produkter, processer och tekniker som syftar till att stärka konkurrenskraften för de små företagen i livsmedelsbranschen samt till projekt som kan bidra till tillväxt i hela livsmedelskedjan och på så sätt skapa fler arbetstillfällen.

Fokusområde 6B, för lokal serviceutveckling

Projekten ska främja en god tillgång till företag och därmed skapa förutsättningar för människor och företag att bo på hela Åland. Stöd kan beviljas till samarbetsprojekt som utvecklar regionala och lokala processer och strategiska arbetssätt som bidrar till förankring och delaktighet för en fungerande servicestruktur på

landsbygden och i skärgården. Stöd kan beviljas till utveckling av distributions- och logistiklösningar, för att överbrygga problem som uppstår till följd av långa transporter av små volymer av varor. Stöd kan beviljas till projekt för samarbete mellan lokala föreningar, företagare och organisationer. Stöd kan också beviljas till projekt som initieras och genomförs av enskilda organisationer och företag under förutsättning att resultatet är av allmännyttig karaktär och kommer fler till del. Projekten kan också innehålla samarbeten mellan olika näringar med koppling till livsmedelsproduktion.

Stödmottagare

Samarbeten bestående av minst två parter. Myndigheter, kommuner, företag, jordbrukare, operativa grupper och enskilda aktörer som samarbetar i enlighet med villkoren för åtgärden. Stödmottagare som är offentliga organisationer ska följa lagen om offentlig upphandling. Stödmottagaren ska ha tillräckliga finansiella och verksamhetsmässiga förutsättningar för att genomföra projektet. Projektstöd kan beviljas endast för aktiviteter som har åtskilts från stödmottagarens löpande verksamhet och projekt som varar i högst tre år, eller av speciella orsaker fem år, dock längst till och med 30.6.2025. Stödmottagaren ska presentera en projektplan och resultatet från projektet ska kunna utnyttjas av allmänheten. Innovationsgruppen ska ha ett samarbetsavtal. Stödet ges för projekt att man tar fram metoder för att förkorta leveranskedja (max en aktör mellan jordbrukare och konsument). Stöd beviljas som "de minimis" till företag. Stödmottagare skall skriva avtal om samarbetet avseende ansvar och finansiering.

Stödberättigade utgifter för projektverksamhet kan utgöras av

- lönekostnader och arvoden
- resekostnader (mest miljövänliga alternativ)
- anskaffning av köptjänster
- kostnader för hyror
- materialkostnader och övriga kostnader som är nödvändiga för genomförande av projektet
- eget arbete för att genomföra projektet
- för rimliga investeringskostnader får stödet beviljas som ett engångsbelopp
- marknadsföringsåtgärder på den lokala marknaden (hela landskapet Åland)
- kostnader för utredningar marknadsundersökningar för nya samarbetsprojekt eller företag
- utvecklingsprojekt för nya produkter och metoder

Till stödberättigande kostnader hör inte mervärdesskatt som inte kvarstår som en slutgiltig utgift för sökande. Vidare skall man följa landskapsregeringens regler för godkända kostnader (se bilaga godkända kostnader och principer för investeringar). Stöd beviljas inte för ersättningsinvesteringar eller underhåll. Till grund för stödberättigande kostnader ligger i tillämpliga delar landskapsregeringens beslut om stödberättigande utgifter och ovanstående direktiv för lantbruksinvesteringar.

Inom åtgärden finansieras inte

- planer och utredningar som enligt lag skall genomföras
- sökandens vedertagna verksamhet
- redan pågående projektsamarbeten
- kostnader för projekt som finansieras via Leader
- till fristående forskning
- för begagnade maskiner eller utrustning
- kostnader för en anskaffning som gjorts från sökanden, dennes familjemedlem eller ett företag som sökanden eller dennes familjemedlem har bestämmande inflytande i eller från en person som innehar en ledande ställning i sökandens företag, om det inte har begärts tillräckligt med anbud för anskaffningen från andra lämpliga aktörer
- räntor, provisioner och överlåtelseskatt eller andra kostnader för finansiering av en investering eller av någon annan åtgärd
- resekostnader till den del de överstiger det belopp som ersätts i enlighet med det statliga resereglemente som gäller vid tidpunkten för resan
- entreprenadmaskiner, båtar, bilar, lastbilar, truckar och dylika fordon
- renoveringar eller ersättningsinvesteringar

Stödnivå

Stöd kan beviljas som direkt bidrag i enlighet med landskapslag om finansiering av landsbygdsnärningar.

Stödbelopp är maximalt 100.000 euro och stödnivån kan vara mellan 30-100 %. Beroende på egen finansiering av kostnader och typ av kostnad. Stödnivån skall även vara förenlig med statsstödsreglerna. Det skall finnas dokumenterade faktiska kostnader (kvitton lönekostnader) som motsvarar stödbeloppet. Beroende på projektets art kan ett förskott om max 20 % beviljas.

Åtgärden finansieras med återhämtningspengar.

Stöd beviljas inte till ansökningar med mindre än 2.000 euro stödberättigande utgifter.

Om ett projekt stöder en åtgärd eller investering som finansieras genom en annan åtgärd (t.ex. investeringar i fysisk egendom, utbildning och information, demonstrationsverksamhet) skall stödnivån ligga på nivån för den berörda åtgärden.

Ansökan

Ansökan görs med hjälp det elektroniska ansökningsystemet Hyrrä. Fördelning av ansökta belopp görs i Hyrrä. På nättjänsten autentiseras sökande genom sådan stark autentisering som avses i 2 § 1 punkten i lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer (617/2009). Ansökan om investeringsstöd till samarbetsprojekt skall vara inlämnad innan projektet påbörjas. Ansökan skall innehålla alla nödvändiga

handlingar före projektet påbörjas. Sökande skall kontakta landskapsregeringen innan projektet påbörjas. Det bör påpekas att vid lantbruksinvesteringar skall ett särskilt tillstånd beviljas innan projektet får påbörjas.

När ansökan skickats in får man direkt en kvittens på att den har kommit in till landskapsregeringen.

Från det datum då ansökan har kommit in till landskapsregeringen och innehåller de bilagor som behövs, kan man ta med utgifter som stödbara kostnader i sin investering. Påbörjas investeringen innan beslut om stöd sker detta på egen risk i och med att beslut om stöd är beroende av bl.a. anslag och påverkas av antal inkomna ansökningar.

Kostnader för byggnadsprojekt skall vara i nivå med de av Jord- och skogsbruksministeriet fastställda normkostnader för motsvarande byggnad.

Alla myndighetstillstånd måste vara beviljade innan beslut om stöd fattas. Saknas lagakraft vunnet tillstånd kan beslut i undantagsfall fattas om att stöd beviljas och det lagakraftvunna tillståndet skall uppvisas före utbetalning av första eller sista raten av stödet.

Ofullständiga ansökningar skall kompletteras inom utsatt tidpunkt. Om ansökan inte kompletteras inom utsatt tid kan den avslås som ofullständig.

I ansökan skall det även framgå projektets finansiering avseende banklån, andra stöd, finansiärer inkluderat eget arbete och material.

Landskapsregeringen tillämpar beslutsomgångar för att få största möjliga effekt och måluppfyllelse för denna insats. För att en ansökan ska prioriteras och kunna beviljas stöd måste den erhålla minst 1,5 poäng. Ansökningsomgångar annonseras i de lokala tidningarna.

Projektet måste resultera i ett konkret resultat och sista raten av utbetalningen görs först då resultatet spridits till allmänheten.

Urvalskriterier

Landskapsregeringen kommer att bedöma ansökan efter vad som är prioriterat för att nå målen med landsbygdsprogrammet. Bedömningen görs i enlighet med nedanstående av landskapsregeringen fastställda urvalskriterier. Syftet med urvalskriterierna ska vara att säkerställa likabehandling av sökande, bättre användning av ekonomiska resurser och inriktning av åtgärderna mot unionens prioriteringar för landsbygdsutveckling. Vid fastställandet och tillämpningen av urvalskriterierna ska proportionalitetsprincipen beaktas när det gäller insatsens omfattning (art. 49.1).

Urvalskriterier	poäng	viktning	summa
I vilken utsträckning projektet genomför strategin och målen för Ålands landsbygdsprogram (20 %)	0-3	0,2	0-0,6
Vad är projektets kostnadseffektivitet (20 %)	0-3	0,2	0-0,6
I vilken utsträckning bidrar projektet till försörjningsutvecklingen, projektets kvalitet och effektivitet (20 %)	0-3	0,2	0-0,60
I vilken utsträckning projektet främjar partnerskap och engagemang (20 %)	0-3	0,2	0-0,6
I vilken utsträckning åtgärden bidrar till att utveckla nya produkter, metoder och processer (20 %)	0-3	0,2	0-0,6
		Totalt	3
		Minimum	1 poäng

Ansökan måste komma upp till minst en poäng och erhålla poäng ur minst två kategorier. Landskapsregeringen kan fastställa närmare vägledande uppgifter för poängsättningen.

Bilagor till ansökan

Bilagor till ansökan är beroende på vilken typ av investering som man söker stöd för. Vid byggnader skall det bifogas byggnadslov eller godkänd byggnadsanmälan, byggnadsbeskrivning, ritningar (situations-, planritningar och skärningsritningar), kostnads kalkyl och offerter för investeringsprojektet.

Projektbeskrivning och projektplan (se nedan).

Protokollsutdrag från samarbetsmöten.

Vid investeringar i lösöre skall någon form av handling (t.ex. en broschyr) som beskriver objektet bifogas.

Alltid en projektplan och en utredning skall bifogas över investeringens lönsamhet (kalkyl och beskrivning). Handelsregisterutdrag och intyg över rätt att utöva näring (ÅFS 1996:47).

Jordbrukare skall bifoga deklaraionsblankett 2.

Tänk på det här

- Man kan inte få stöd för sådant som enligt lag skulle ha varit genomfört vid tidpunkten för ansökan om stöd.
- Alla nödvändiga tillstånd (som byggnadslov och tillstånd från ÅMHM) skall bifogas ansökan
- Investeringen skall konkurrensutsättas (varje delinvestering skall ha offerter eller förklaring till varför de saknas)

Projektplan

Projektplan utarbetas i enlighet med en mall som fastställts av landskapsregeringen och bifogas ansökan. I projektplanen, vilka bifogas ansökningarna skall vara uppgjorda av en på området kunnig person. Projektplanen skall sökande redogöra förutsättningar för lönsamhet, målsättningar och hur de skall uppnås. Projektplanen är även ett instrument för att prioritera ansökningar i enlighet med urvalskriterier; i projektplanen skall sökande redogöra för besittningen till företaget och marker, yrkesskicklighet, bestämmanderätt i projektet.

Projektplanen skall ange utgångsläget för projektet samt särskilda milstolpar och mål för utvecklingen av företagets verksamhet. Den skall även innehålla beskrivning av insatser, däribland sådana som rör miljömässig hållbarhet och resurseffektivitet, som krävs för att utveckla företagets verksamhet, såsom investeringar, utbildning och rådgivning.

I ansökan kommer man också att behöva i en projektplan uppge:

- varför man vill göra samarbetsprojektet
- vad företagspartnerna har för nuvarande verksamhet
- vad man vill uppnå förväntat resultat
- hur investeringen kommer att påverka företagets konkurrenskraft
- vad för sorts investeringar man ämnar utföra inom samarbetet
- vilka utgifter man kommer att ha för investeringen
- slutdatum för när investeringen ska vara genomförd
- kalkyl över finansiering och kostnader
- ansvarsfördelning
- tidtabell (kostnader)

Projektplanen och investeringen följs upp vid varje utbetalning och fyra år efter att projektplanen gjorts upp eller två år efter att investeringen slutförts.

Före utbetalning av den tredje och sista raten skall villkoren vara uppfyllda bl.a. avseende villkor i beslutet, miljöåtaganden, investeringar och inkomster. Projektplaner skall följas upp av landskapsregeringen. Stöd beviljas enbart företag som inte har ekonomiska problem (företag i svårigheter) och med en projektplan kan visa på en framtida lönsam verksamhet som kan försörja företagen. Projektplanen skall påbörjas inom nio månader.

Uppföljning av utförd projektplan

Redovisningen av resultat görs enligt av landskapsregeringen utformade anvisningar. Om ändringar i projektet görs inom den ovan nämnda tiden, ska stödtagaren före överlåtelsen utverka landskapsregeringens tillstånd. En förutsättning för tillståndet är att mottagaren uppfyller villkoren för beviljande av stöd och att karaktären av den företagsverksamhet som stöds inte förändras.

Den företagsverksamhet som stöds får inte läggas ned eller inskränkas väsentligt innan fem år har förflutit från betalningen av den sista posten av ett stöd i form av understöd. Stödtagaren är skyldig att till landskapsregeringen lämna riktiga och tillräckliga uppgifter om en åtgärd som stöds. Hur åtgärden framskrider och hur stödet används.

Stödtagaren är skyldig att biträda den som utför en inspektion och uppföljning av projektplanen genom att utan ersättning lämna ut uppgifter som är nödvändiga för att inspektionen ska kunna genomföras och upplysningar som gäller objektet för inspektionen samt vid behov genom att presentera den åtgärd som stöds.

Stödberättigade kostnader, investeringsstöd för byggnader och lösöre

Då stöd beviljas iaktas vad som stadgas om förutsättningarna för statligt stöd med avseende på stödberättigade utgifter och landskapsregeringens beslut om stödbara utgifter.

Landskapsregeringen betalar ut hela stödet först när alla punkter nedan är uppfyllda:

- Man fått beslut om att man får stöd för sin investering
- Investeringen är kostnadseffektiv
- Man har genomfört hela eller delar av projektet
- Man har haft de utgifter man haft i samband med investeringen och som man har beviljats stöd för
- Man har sökt om utbetalning senast det datum som står beslut
- Landskapsregeringen har handlagt ansökan om utbetalning och godkänt utgifterna.

Stödet utbetalas till av mottagaren anvisat konto i takt med att projektet fortskrider och sökande kan redovisa kostnader. Redovisningen görs i Hyrrå. Till sammanställningen av kostnaderna exklusive moms fogas kopior på fakturor och dokumentation över att fakturorna betalats. Fakturor, som daterats före ansökan om stöd anhängiggjorts till landskapsregeringen är ej stödberättigade. Utbetalt stöd får inte överstiga stödtagarens verifierade och utbetalda transaktioner för ändamålet.

Efter att man sökt om utbetalning kan det ta upp till två månader innan man får pengarna beroende hur komplett ansökan är. Man kan välja att söka en utbetalning av hela stödet eller flera delutbetalningar (maximalt 5 st).

Landskapsregeringen kan besluta om en slutrat på 10 % som betalas ut då investeringen är slutsynad eller då resultatet publicerats.

Redovisning av utgifter – viktigt att tänka på redan från början

Det är viktigt att man i ansökan om utbetalning bara redovisar de utgifter som man kan få stöd för. Redovisningen för utbetalning får inte innehålla fel överstigande 10 % av ansökt belopp.

Om man redovisar utgifter som inte ger rätt till stöd riskerar man att få ett avdrag på stödbeloppet. Utgifterna för investeringen ska alltså vara skilda från övrig verksamhet och andra projekt som pågår samtidigt. För att kunna göra ett utdrag måste man särredovisa sina utgifter för investeringen i bokföringen. Särredovisningen innebär att man har ett särskilt kostnadsställe eller projektnummer för de utgifter som hör till investeringen. Man ska också skicka med en sammanställning av alla sina fakturor som ger rätt till stöd. Godkända kostnader skall följa landskapsregeringens beslut om stödbara utgifter.

Utbetalt stöd får ej överstiga stödtagarens verifierade och utbetalda transaktioner för ändamålet. Intäkter i ett projekt dras från den stödbara kostnaden. Kostnader för byggnadsplaner och beräkningar innan påbörjandet är godtagbara. Projektet (t.ex. byggnader) för vilket stöd beviljats skall vara slutfört och slutredovisat senast inom det datum som anges i beslut om stöd. Görs inte slutredovisningen inom den tid som anges kommer den återstående andelen av bidragsbeloppet inte att utbetalas och utbetalt stöd kan återkrävas. Har projektet blivit fördröjt kan bidragstagaren med skriftlig anhållan ansöka om förlängd redovisningstid. Anhållan skall vara landskapsregeringen tillhanda före redovisningstidens utgång.

Om så stadgas i stödbeslutet, fogas en redogörelse över försäkring som täcker värdet för projektet under uppbyggnadsskedet och för återuppbyggnad. Till sista raten om utbetalning för byggnad, som fordrar byggnadslov eller anmälan, skall ett slutsyneprotokoll utfärdat av den kommunala byggnadsinspektören bifogas ansökningen. I protokollet skall det framgå att byggnaden är byggd i enlighet med planering, lagar och förordningar.

Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen på landsbygden (artikel 20) (M07)

Tillämpningsområde

I detta avsnitt finns bestämmelser för stöd som avses i artikel 20 1 a) och f) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 av den 17 december 2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska

jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005.

Målsättning

Målsättningen är att genom områdesvisa utredningar och planer främja och utveckla skötseln av områden med höga naturvärden i syfte att bevara den biologiska mångfalden och det öppna jordbrukslandskapet i jordbruksområdena samt att effektivisera utnyttjandet av näringsflöden och minska näringsbelastningen på sjöar och vattendrag i syfte att förbättra sjöarnas och kustvattenförekomsternas ekologiska status.

Allmänna villkor

Projektet ska uppfylla åtgärdens målsättningar och landsbygdsprogrammets övergripande miljömål.

De lokala utredningarna och planerna ska öka jordbrukarnas och andra markförvaltares medvetenhet av situationen i sin närmiljö och hjälpa dem att hitta de mest lämpliga insatserna som ger den bästa effekten i just det egna området.

Bidragsmottagare

Bidrag kan beviljas till offentligrättsliga och privaträttsliga organisationer såsom till exempel föreningar, stiftelser och kommuner.

Stödmottagaren ska ha tillräckliga finansiella och verksamhetsmässiga förutsättningar för att genomföra projektet.

Bidragsberättigade verksamhet

Projektstöd kan beviljas endast för aktiviteter som har åtskilts från stödmottagarens sedvanliga verksamhet till ett projekt som varar i högst tre år, eller av speciella orsaker fem år, dock längst till och med 30.6.2025.

Bidrag beviljas inte för

- planer och utredningar som myndigheten enligt lag är skyldig att genomföra
- sökandens vedertagna verksamhet
- enskilda personers eller jordbruksföretags miljö-, energi-, avfalls- eller vattenåtgärdsprojekt
- kostnader för skötsel av de områden som ingår i projektet, inte heller kostnader för återskapande av områden.
- kostnader för projekt som finansieras via Leader

Programfinansiering beviljas inte för kommersiell näringsverksamhet.

Ansökan om bidrag

Ansökan om bidrag ska lämnas in elektroniskt via e-tjänsten Hyrrä.

Ansökan om bidrag ska vara inlämnad och beslut fattat av landskapsregeringen innan projektet får påbörjas. Landskapsregeringen kan på begäran bevilja tillstånd att påbörja projektet före beslut om finansiering har fattats.

Till ansökan ska bifogas en projektplan, projektets kostnadsförslag och projektets finansieringsplan.

Landskapsregeringen kan vid behov begära in ytterligare uppgifter som behövs för bedömningen av projektet (ÅFS 2008:9 26 §, 30 §, 31 §). Kompletterar inte sökanden sin ansökan behandlas den utgående från de uppgifter som finns landskapsregeringen tillhanda. En ofullständig ansökan kan avslås.

Projektplan

Stödmottagaren ska presentera en projektplan.

I projektplanen ska ingå

- sökandens finansiella och verksamhetsmässiga förutsättningar att genomföra projektet
- projektets behov och bakgrund
- projektets mål
- projektets förväntade resultat
- projektets målgrupp
- åtgärder som genomförs inom projektet och tidtabell
- projektets effekter på längre sikt
- information om hur projektet bidrar till ett ökat samarbete och till nya handlingsätt
- information om hur man kommer att informera om resultaten

Stödberättigande kostnader

Stödberättigade utgifter för projektverksamhet utgörs bland annat av

- lönekostnader och arvoden
- resekostnader
- anskaffning av köptjänster
- kostnader för hyror
- materialkostnader och övriga kostnader som är nödvändiga för genomförande av projektet

Vad som fastställs i landskapsregeringens beslut om stödberättigade utgifter (se landskapsregeringens hemsida) tillämpas.

Bidrag beviljas endast enligt verkliga kostnader.

De godkända kostnaderna kan ersättas till 100 %.

Projekt för utarbetande av förvaltningsplaner för områden med högt naturvärde

Inom åtgärden genomförs projekt som omfattar utarbetande av skötselplaner för områden med högt naturvärde samt projekt som ökar jordbrukarnas och andra markförvaltares kännedom om de naturvärden som finns inom dessa områden.

I projekten kan ingå konsultverksamhet som syftar till utarbetande av de planer som tillhandahållits inom ramen för åtgärden samt medvetandehöjande verksamhet.

Planeringen innebär att en sakkunnig person gör upp planer med förslag till åtgärder som bästa sätt gynnar de habitat som finns inom området och presenterar förslaget för dem som äger eller på annat sätt förvaltar mark i området.

Projektet ska vara avslutat senast det datum som anges i stödbeslutet. Har projektet blivit fördröjt kan stödmottagaren skriftligt anhålla om förlängd projekttid. Förlängning kan beviljas dock längst till 30 juni 2025. Ansökan ska vara landskapsregeringen tillhanda före projektperioden går ut.

Projekt som gäller utredningar av naturarvet på landsbygden och i områden med högst naturvärde samt åtgärder för att öka miljömedvetenheten

Inom åtgärden genomförs projekt som omfattar utredningar och studier av områden med högt naturvärde och av tillrinningsområden till vattentäkter, vattendrag och inre havsvikar.

Projektet ska verka för ökat samarbete samt ökad information om påverkande faktorer inom tillrinningsområdena, vattenskydd, återvinning av näringsämnen och användbara nya arbetsmetoder.

Inom åtgärden genomförs även projekt som ökar miljömedvetenheten hos olika aktörer inom ett område samt projekt som med hjälp av nya metoder ökar jordbrukarnas kännedom om markhälsan i sina åkrar.

I projektet kan ingå

- områdesvisa studier för utformning av lokala miljöåtgärder inom jordbruket och informationsåtgärder om miljöåtgärder inom jordbruket
- informations- och upplysningsverksamhet
- inventeringsinsatser för att lista naturarvsplatser

I projekten kan ingå även konsultverksamhet som gäller utförande av de utredningar och studier som tillhandahållits inom ramen för åtgärden samt medvetandehöjande verksamhet.

Utredningarna ska ge en utökad kunskap och information om förhållandena i de olika områden så att rätta skötselåtgärder kan vidtas.

Projektet ska vara avslutat senast det datum som anges i stödbeslutet. Har projektet blivit fördröjt kan stödmottagaren skriftligt anhålla om förlängd projekttid. Förlängning kan beviljas dock längst till 30 juni 2025. Ansökan ska vara landskapsregeringen tillhanda före projektperioden går ut.

Urvalskriterier

Urvalskriterierna används för att säkerställa likabehandlingen av sökanden, en bättre användning av ekonomiska resurser och att åtgärderna riktas till utvecklingen i enlighet med landsbygdsprogrammets målsättning.

Urvalskriterierna ska styra finansieringen till sådana projekt som bäst stöder åtgärdens målsättningar och de övergripande miljömålen i programmet.

I urvalskriterierna bedöms i vilken mån projektet främjar uppnåendet av programmets målsättningar, projektets kostnadseffektivitet, projektets kvalitet och vilka effekter projektet kommer att ha.

Ansökningarna tilldelas 3 - 0 poäng i de olika urvalskategorierna och rangordnas enligt de erhållna poängen.

A. Gemensamma urvalskriterier (gäller samtliga projektansökningar)

1. I vilken grad främjar projektet genomförandet av strategin och målen för landsbygdsprogrammet (30 %)
3 p. Projektet främjar i betydande grad genomförandet av programmet
2 p. Projektet främjar på ett gott sätt genomförandet av programmet
1 p. Projektet främjar i någon grad genomförandet av programmet
0 p. Projekten uppfyller kriterierna för godkännande men främjar inte genomförandet av programmet
2. Hur kostnadseffektivt är projektet? (20 %)
3 p. Projektplanens kostnadseffektivitet är utmärkt: uppnåendet av projektets mål genom de planerade åtgärderna är mycket kostnadseffektivt.
2 p. Projektplanens kostnadseffektivitet är bra: uppnåendet av projektets mål genom de planerade åtgärderna är kostnadseffektivt.

1 p. Projektplanens kostnadseffektivitet är nöjaktig: uppnåendet av projektets mål genom de planerade åtgärderna är realistiskt, men genomförandesättet ska vara mycket kostnadseffektivare.
0 p. Projektplanens kostnadseffektivitet är svag: uppnåendet av projektets mål genom de planerade åtgärderna är inte kostnadseffektivt.
3. I vilken grad förbättrar projektet verksamhetsmöjligheterna på landsbygden, vilken är projektets kvalitet och effekt? (30 %)
3 p. Projektet förbättrar i betydlig grad verksamhetsmöjligheterna eller livskvaliteten och skapar nya och fungerande verksamhetsmodeller eller lösningar. Projektet har hävstångseffekter. Projektet resultat går utmärkt att överföra. Projektets förväntade resultat har nyhetsvärde. Projektets mål är att skapa ny verksamhet, nya möjligheter eller handlings sätt. Projektet ger svar på särfrågor.
2 p. Projektet förbättrar på ett gott sätt verksamhetsmöjligheterna eller livskvaliteten och ger nya och fungerande verksamhetsmodeller eller lösningar. Projektet resultat går bra att överföra. Projektets mål är att förbättra livskvaliteten och handlings sätten jämfört med i dag.
1 p. Projektet främjar i någon grad verksamhetsmöjligheterna eller livskvaliteten eller förnyelsen av verksamhetsmodeller på landsbygden.
0 p. Projektet förväntas inte påverka verksamhetsförutsättningarna eller annars skapa mervärde.
4. I vilken grad ökar projektet partnerskapen, aktiviteten och gemenskapen? (20 %)
3 p. Projektet ökar i betydande grad aktiviteten, samarbetet, gemenskapen och skapar partnerskap över region-, bransch- och kompetensgränssnitt.
2 p. Projektet ökar på ett gott sätt aktiviteten, samarbetet, gemenskapen och skapar partnerskap över region-, bransch- och kompetensgränssnitt.
1 p. Projektet ökar i någon grad partnerskapen, aktiviteten och gemenskapen.
0 p. Projektet främjar inte partnerskapen, aktiviteten och gemenskapen.

B. Urvalskriterier som gäller projektfinansiering för vattenskydd och återföring av näringsämnen

1. Vattenskydd (33%)
3 p. Projektet bidrar till att uppnå målen i mycket betydande grad och löser specialfrågor.
2 p. Projektet bidrar till att uppnå målen i betydande grad.

1 p. Projektet bidrar till målen i någon grad.
0 p. Projektet är förenligt med programmet och planen, men bidrar svagt till målen.
2. Återföring av näringsämnen, särskilt fullständig användning av gödsel och övriga näringsflöden (33%)
3 p. Projektet kan förväntas ha betydande effekter under projektet samt mycket betydande effekter på lång sikt.
2 p. Projektet kan förväntas ha betydande effekter på lång sikt.
1 p. Projektet kan förväntas ha effekter på lång sikt.
0 p. Projektet kan förväntas ha endast ringa effekter.
3. Bidrar till nya handlingsätt eller skapar permanent samarbete (33%)
3 p. Nya handlingsätt förändrar betydligt handlingsätten samt skapar permanent, nytt samarbete.
2 p. Nya handlingsätt tillämpas i större grad
1 p. Förändringarna i handlingsätten är klara.
0 p. Förändringarna i handlingsätten är oklara.

Behovsprövningen och urvalet görs utgående av de uppgifter som sökanden presenterar i projektplanen.

Ansökan måste komma upp i minst en poäng.

Utbetalning

Ansökan om utbetalning och redovisningen av kostnader görs elektroniskt i Hyrrä. Bidraget betalas till sökandens bankkonto.

Utbetalning görs i högst två rater per år. I särskilda fall kan antalet utbetalningar ökas. Sista datum för att lämna in den sista kostnadsredovisningen anges i stödbeslutet. Görs inte slutredovisningen inom utsatt tid kommer den återstående delen av bidragsbeloppet inte att betalas ut och redan utbetalt bidrag kan återkrävas helt eller delvis.

Till kostnadsredovisningen ska fogas kopior på fakturor och dokumentation över att fakturorna och övriga kostnader är betalda. Stödmottagaren ska också lägga fram en utredning om att köp av varor och tjänster skett på det sätt som förutsatt i lagen om offentlig upphandling (ÅFS 1994:43). Fakturor som daterats före

beslutet om beviljande av finansiering är inte stödberättigade om inte landskapsregeringen särskilt beslutat om det. Utbetalt stöd får inte överstiga stödmottagarens verifierade och utbetalda transaktioner för projektet.

Inget förskott beviljas gällande Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen på landsbygden artikel 20.

Offentliggörande av resultat

Resultatet från projektet ska kunna utnyttjas av allmänheten.

Handläggning av ansökningar

Beslut för såväl lån som stöd tas inom tre månader efter att ansökan registrerats. Detta under förutsättning att ansökan är fullständig. Handläggning görs i enlighet med landskapslag om ärendens handläggning (ÅFS 58/1975). Ansökan om stöd görs i Hyrrä.

Landskapsregeringen kan besluta om ansökningsstopp om ansökt belopp överskrider tillgången på budgetmedel.

Övervakning av stöd

Återbetalning och övervakning sker enligt lagar och förordningar i enlighet landskapsregeringens systembeskrivning för landsbygdsutvecklingsprogrammet. Landskapsregeringen har rätt att utföra inspektion av genomförda investeringar för att kontrollera att företagaren och investeringen uppfyller de av landskapsregeringen uppsatta kriterierna. Kontrollerna utförs av revisionsbyrån och jordbruksbyrån vid Ålands landskapsregering. Företagaren är skyldig att ställa alla handlingar som berör företaget till kontrollantens förfogande. Även kreditinrättningar som erhåller räntestöd för kunds räkning är skyldig att övervaka att lån används för avsett ändamål och sköts enligt ovanstående beslut och LL om lån och räntestöd ur landskapets medel (ÅFS 50/1988). Även kreditinrättnings förfarande kan kontrolleras.

Landskapsregeringen har rätt att granska skatteuppgifter enligt lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringar. Övervakningen får inte utföras av en person som deltagit i handläggningen av stödet eller dess utbetalning. Vid granskningen upprättas ett övervakningsprotokoll. Avslutas eller förändras förutsättningarna för verksamheten som ligger till grund för stödet skall stödtagaren omedelbart lämna en redogörelse för förändringen och orsaken därtill. Redogörelsen lämnas till landskapsregeringen som fattar beslut om åtgärder. Stödtagaren kan begära förhandsbesked om huruvida en åtgärd förorsakar återbetalning av stöd eller räntestödslån.

Övriga kriterier

Kontroll och återkrav

Landskapsregeringen har rätt att utföra inspektioner hos en stödmottagare för att utreda förutsättningarna för att bevilja och utbetala stöd samt för att se om villkoren för att bevilja och utbetala stöd har iakttagits. Stödmottagaren är skyldig att lämna de upplysningar som är nödvändiga för att granskningen ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt. Vid granskningen upprättas ett övervakningsprotokoll.

Landskapsregeringen har rätt att granska skatteuppgifter enligt lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter. Avslutas eller förändras förutsättningarna för verksamheten som ligger till grund för stödet skall stödtagaren omedelbart lämna en redogörelse för förändringen och orsaken därtill. Redogörelsen lämnas till landskapsregeringen som fattar beslut om åtgärder. Stödtagaren kan begära förhandsbesked om huruvida en åtgärd förorsakar återbetalning av stöd

Beviljat och utbetalt stöd och lån kan återindrivas helt eller delvis om man bryter lagen eller mot de villkor och grunder som anges i beslutet om stöd, bl.a. på följande grunder anges:

- Villkoren för beviljandet eller utbetalning av stödet har inte uppfyllts, bl.a. avseende ägande bestämmanderätt.
- Verksamheten avslutas eller inskränks inom 5 år efter att stödet utbetalts, så att sökande inte uppfyller förutsättningarna. Sökande skall i dessa fall redogöra för orsaken så att landskapsregeringen kan besluta om återindrivning av stödet och om anmälan skall göras för rättslig prövning.
- Arbetet för vilket stöd beviljats har inte utförts på ett tillfredställande sätt, man har inte följt ritningarna på vilka ansökan grundats eller arbetet har inte utförts inom utsatt tid.
- Sökande har inte lämnat in den redovisning av det ekonomiska utfallet, redovisning eller kompletteringar i enlighet med stödbeslutet som erfordras för utbetalning av stöd.
- Sammanslutningen som erhållit stöd förändrar ägo förhållanden eller verksamhet på ett sätt att förutsättningarna för stödet förändras inom 5 år efter utbetalning av stöd.
- Sökande vägrar ge inspektörer finansiella uppgifter om företaget.
- Sökande har gett vilseledande uppgifter som kan anses ha haft betydelse för stödbeslutet eller utbetalning.
- Sökande uppfyller inte villkoren i stödbeslut bl.a. med avseende på skyltning och offentliggörande.
- Redovisningen av ansökan om utbetalning innehåller fel som överstiger 10 % av beloppet.
- Investeringen har inte i tillräcklig utsträckning konkurrerats ut.

Eventuella återkrav kan beslutas om i enlighet med vad som föreskrivs i landskapslagen om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om garantier samt i näringsstödslagen för landskapet Åland. Räntan på återkrav i enlighet med beslut om stöd och dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. i räntelagen (FFS 633/1982).

En förutsättning för beviljande av stöd är att man iakttar villkor i stödbeslutet, obligatoriska krav som följer av Europeiska gemenskapens, åländsk och nationell lagstiftning gällande miljö, hygien och djurens välbefinnande. Sökande kan åläggas att redogöra för hur kraven iakttagits. bl.a. följande lagstiftning skall uppfyllas för åtgärden skall vara berättigad till investeringsstöd. Det bör påpekas att beviljande av stöd inte på något sätt fråntar sökandes ansvaret för att investeringen görs i enlighet med lagar och förordningar:

Bindande beslut lagstiftning;

Lag om finansiering av landsbygdsnäringsar

Landskapsregeringens beslut om stödbara utgifter

Miljö;

- Vattenlag och förordning för landskapet Åland (ÅFS 61/1996 och ÅFS93/10)
- Ålands landskapsstyrelses beslut om begränsning av utsläpp i vatten av nitrat från jordbruket (ÅFS 79/2000 i enlighet med nitratdirektivet (91/676/EEC))
- Rådskdirektivet 96/61 EC (IPPC) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
- Byggnadslag för landskapet Åland
- Landskapslag om naturvård (ÅFS 82/1998)
- Miljölagen (ÅFS 30/2001)

Hygien;

- Landskapslag om tillämpning i landskapet Åland om lagen om livsmedelshygien ifråga om animaliska livsmedel (ÅFS 97/1997)
- Landskapsförordning om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om livsmedelshygien i fråga om animaliska livsmedel